

**Sayyid Mujtaba
Musavi Lari**

**IMAMATUL ȘI
AUTORITATEA
IMAMILOR; LECȚII
DE DOCTRINĂ
ISLAMICĂ**

IMAMATUL ȘI AUTORITATEA IMAMILOR
Lecții de doctrină islamică

Sayyid Mujtaba Musavi Lari

Tradusă în limba engleză de:
Hamid Algar

Publicată de:
Islamic Education Center / Centrul de educație islamică, 7917
Montrose Road, Potomac, MD 20854

Despre autor

Sayyid Mujtaba Musavi Lari este fiul regretatului Ayatullah Sayyid Ali Asghar Lari, unul dintre marii savanți teologi iranieni și o personalitate publică importantă. Bunicul său a fost Ayatullahul Hajj Sayyid Abd ul-Husein Lari, care a luptat pentru libertate în Revoluția Constituțională. În timpul luptei sale de lungă durată împotriva guvernului tiranic al aceluși timp, el a încercat să instaureze o cârmuire islamică și a reușit să facă acest lucru pentru o perioadă scurtă de timp în Larestan.

Sayyid Mujtaba Musavi Lari s-a născut în anul 1314/1925 în orașul Lar, unde și-a terminat educația sa de bază și studiile islamice introductive. În anul 1332/1953, el a plecat la Qum pentru a-și continua studiul în științe islamice, unde a studiat sub îndrumarea profesorilor acestei instituții religioase, printre care, cele mai importante autorități în jurisprudență (*maraji*).

În anul 1341/1962, el a devenit colaborator al publicației teologice și științifice *Maktab-i-Islam*, scriind o serie de articole de etică islamică. Aceste articole au fost mai târziu adunate într-o carte, publicată sub titlul *Probleme etice și psihologice*. Au fost publicate nouă ediții ale originalului în limba persană al acestei cărți, cartea fiind tradusă și în limba arabă și de curând, în limba engleză.

În anul 1342/1963, el a călătorit în Germania pentru un tratament medical, iar la câteva luni de zile după ce s-a întors în Iran, el a scris cartea intitulată *Chipul civilizației occidentale*. Cartea cuprinde un studiu comparativ între civilizația occidentală și cea islamică, în acesta autorul căutând să dovedească prin comparații ample, raționale și metodice superioritatea vastei civilizații multidimensionale a islamului, față de cea a occidentului. Această carte a fost de curând retipărită a șaptea oară. În anul 1349/1970, ea a fost tradusă în limba engleză de un orientalist britanic, F. G. Goulding și a atras multă atenție în Europa. Articole referitoare la

această carte au apărut în mai multe publicații periodice occidentale, iar BBC a organizat un interviu cu traducătorul, în care s-au discutat motivele care au stat la baza traducerii acestei cărți și felul în care a fost ea recepționată în Marea Britanie. Versiunea în limba engleză a cărții a fost tipărită de trei ori în Marea Britanie, de cinci ori în Iran și de două ori în Statele Unite.

La aproape trei ani după publicarea traducerii în limba engleză, Rudolf Singler, un profesor universitar german, a tradus-o în limba germană iar versiunea realizată de el s-a dovedit a avea o influență mare în Germania. Unul dintre liderii Partidului Social Democrat i-a adus la cunoștință traducătorului într-o scrisoare că această carte l-a impresionat profund, făcându-l să-și schimbe viziunea sa asupra islamului și că a recomandat-o și prietenilor săi. Versiunea în limba germană a fost retipărită deja a treia oară.

Versiunile acestei cărți în limbile engleză și germană au fost retipărite de Ministerul Călăuzirii Islamice pentru a fi distribuite în lumea întreagă, prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe și al asociațiilor studenților în islam.

În timpul în care se publica prima ediție în limba germană, un savant musulman indian, Maulana Raușan Ali, a tradus-o în limba urdu pentru a o distribui în India și în Pakistan. Această versiune în limba urdu a fost tipărită deja de cinci ori.

Sayyid Mujtaba Musavi Lari a mai scris și o lucrare de mici dimensiuni despre *Tauhid* (doctrina unicității divinității), care a fost tradus în Marea Britanie și publicat de câteva ori în Statele Unite.

În anul 1343/1964, el a înființat o organizație de caritate în orașul Lar cu scopul de a propaga islamul, de a-l preda tinerilor de la sate și de a-i ajuta pe cei săraci. Această organizație a rămas activă până în anul 1346/1967. Principalele sale realizări au fost: trimiterea studenților în științe teologice în sate pentru a-i învăța islamul pe copii și pe tineri; furnizarea de îmbrăcăminte, cărți și rechizite miilor

de școlari, construirea unor moschei, școli și spitale în orașe și în sate, oferirea unor servicii diverse.

Sayyid Muġtaba Musavi Lari și-a continuat cercetarea în domeniul pe care-l interesa, al eticii islamice, scriind noi articole care tratează acest subiect. În anul 1353/1974, o colecție a acestor articole, revizuită și adăugită, a apărut sub formă de carte, sub titlul *Rolul eticii în dezvoltarea umană*. Aceasta carte a fost tipărită de șase ori.

În anul 1357/1978, el a călătorit în Statele Unite la invitația unei organizații islamice din această țară. Apoi el a mers în Marea Britanie și în Franța, iar după întoarcerea în Iran a început să scrie o serie de articole de doctrină islamică pentru revista *Soruș*. Aceste articole au fost mai târziu adunate într-o carte în patru volume care tratează credințele fundamentale ale islamului (*Tauhid*, dreptatea divină, profeția, imamatul și învierea) sub titlul *Fundamentele doctrinei islamice*.

Această lucrare în patru volume a fost tradusă în limba arabă, unele părți din ea fiind deja tipărite de trei ori. Cartea de față constituie traducerea în limba engleză a primului volum al acestei lucrări; celelalte volume urmează să fie traduse și publicate. Traducerea în limbile urdu, hindi și franceză este în curs de realizare; două volume ale traducerii în limba franceză au apărut deja.

În anul 1359/1980, Sayyid Muġtaba Musavi Lari a înființat în Qum o organizație numită Oficiul de difuzare a culturii islamice în străinătate. Aceasta distribuie copii gratuite ale lucrărilor traduse persoanelor interesate din întreaga lume. Tot această organizație și-a asumat și responsabilitatea de a tipări Coranul pentru a fi distribuit gratuit musulmanilor, instituțiilor islamice și școlilor religioase din Africa.

Funcția de conducere¹ în islam

Imamul este, raportat la masele de oameni care alcătuiesc *ummah* (națiunea musulmană), liderul și modelul de a cărui inteligență, discernământ și bună cunoaștere beneficiază cei care se află în drumul lor spre Dumnezeu, pe a cărui conduită și mod de viață îl urmează aceștia, supunându-se autorității și poruncilor sale.

Noțiunea de imamat are un sens larg și cuprinzător, care include atât autoritatea intelectuală, spirituală, cât și conducerea politică. După moartea Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), Imamului i s-a încredințat rolul de a apăra și păstra realizările sale și de a continua să-i conducă pe oameni, învățându-i adevărurile Coranului și ale religiei și de a emite decrete în ceea ce privește societatea. Pe scurt, el îi călăuzește și-i îndrumă pe oameni în toate aspectele existenței lor.

O asemenea autoritate, exercitată în forma sa autentică și corectă, nu constituie altceva decât realizarea scopurilor islamului și implementarea preceptelor sale, stabilite de Trimisul lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!). Ea dă o existență obiectivă idealului de a forma o comunitate și de a reglementa o lege pentru guvernarea acesteia. Imamatul și autoritatea sunt uneori înțelese într-un sens restrâns, ca referindu-se la persoana căreia i se încredințează în mod exclusiv conducerea socială sau politică. Cu toate acestea, dimensiunea spirituală a omului este legată în mod intim de problema religiei, iar Imamul autentic și adevărat este acea persoană care se află la un nivel spiritual superior și în care se îmbină autoritatea spirituală și conducerea politică. El se află în fruntea societății islamice, fiind autorizat astfel să transmită oamenilor legile divine aparținând fiecărei laturi a existenței și să le implementeze; el este cel care

¹ Prin „conducere” se înțelege aici noțiunea de imamat. Un Imam este o persoană infailibilă desemnată de Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) ca succesor al său, prin porunca lui Dumnezeu.

păstrează identitatea colectivă și demnitatea umană a musulmanilor, ferindu-i de declin și pervertire. Pe lângă aceasta, Imamul este cel a cărui personalitate are deja în aceasta lume, un aspect spiritual. Prin raportarea sa la Dumnezeu și la om, prin faptul că implementează toate preceptele devoționale, etice și sociale ale religiei lui Dumnezeu, el oferă un model complet și un exemplu de urmat. Imamul este cel care ghidează evoluția oamenilor către desăvârșire. De aceea, toți credincioșii trebuie să-l urmeze în toate aspectele, întrucât el este un model viu pentru evoluția individului și a societății, iar modul său de viață este cel mai bun exemplu al virtuții pentru comunitatea islamică.

Majoritatea savanților sunniți sunt de părere că instituția califatului (*khilafah*) și cea a imamatului (*imamah*) sunt sinonime, ambele semnificând marea responsabilitate socială și politică care-i revine califului, el dobândind această funcție de a supraveghea treburile musulmanilor prin alegeri. Califul soluționează problemele religioase ale oamenilor, asigură siguranța publică și protejează granițele țării, prin exercitarea puterii militare. Califul (sau Imamul) este de aceea, în același timp, un lider cu un caracter simbolic și un conducător preocupat de bunăstarea societății, al cărui scop ultim este de a instaura dreptatea și de a păzi frontierele țării. El este ales în acest scop.

Potrivit acestui concept, aptitudinile necesare pentru conducere sunt competența de a guverna și capacitatea de a cârmui. Pe de o parte, liderul trebuie să-i pedepsească pe cei care greșesc și pe indivizii imorali, prin implementarea pedepselor hotărâte de Dumnezeu. El trebuie să-i țină în frâu pe cei care încalcă drepturile altora și să-i oprească pe ticăloșii anarhiști și rebeli. Pe de altă parte, prin dobândirea echipamentului militar necesar și prin organizarea unei armate puternice, el trebuie să protejeze atât frontierele statului islamic împotriva tuturor agresiunilor, cât și să se implice în *jihad* și în lupta armată, împotriva diferitelor forme de *șirk* (idolatrie) și de depravare și a factorilor ignoranței și necredinței, dacă aceștia

împiedică progresul sau implementarea religiei adevărate și propagarea *tauhid*-ului (doctrina unicității lui Dumnezeu), atunci când căile propovăduirii și ale călăuzirii se dovedesc a fi imposibile.

Din această perspectivă (sunnită), nu reprezintă o problemă majoră dacă liderul sau cărmuitorul nu are la baza erudiția în ceea ce privește poruncile lui Dumnezeu, sau chiar dacă s-a îndepărtat de limitele evlaviei și s-a murdărit de păcat. Oricine poate să aspire la titlul de succesor (*khalifah*) al Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) dacă-și asumă datoriile pe care le îndeplinea acesta. Nu este ofensator dacă un tiran asupritor își întărește puterea sa asupra societății islamice prin încălcarea drepturilor oamenilor, prin vărsare de sânge și apelând la forța armată, numindu-se liderul musulmanilor, sau dacă vreun politician fățarnic își asumă această funcție de succesor al Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), iar apoi continuă să-i conducă pe oameni, în ciuda lipsei calităților spirituale și morale, anulând orice noțiune de dreptate și echitate. Într-adevăr, nu numai că nu este permisă împotrivirea față de acesta, ci este chiar necesar să i se dea ascultare.

Pe baza acestei viziuni privitoare la acest subiect, unul dintre marii savanți sunniți s-a exprimat astfel, referitor la califat:

„Califul nu poate fi înlăturat din funcția sa pe din cauză că a încălcat legile și poruncile lui Dumnezeu, nerespectând proprietatea indivizilor sau ucigându-i pe aceștia, sau pentru că a anulat legile hotărâte de Dumnezeu. Într-un asemenea caz, este datoria comunității islamice de a-i îndrepta greșelile și de a-l aduce pe calea cea dreaptă a călăuzirii corecte.”²

Dar dacă în instituția califatului predomină o astfel de atmosferă, iar califul renunță la orice simț al responsabilității, conducând societatea islamică pe baza propriei religiozități, cum ar

² Baqillani: *al-Tamhid*, p. 186

putea atunci cei care doresc să schimbe situația să supravegheze în mod constant acțiunile unui lider corupt, să manifeste în fiecare situație reacția potrivită și să curețe islamul de devieri? Oare stăpânitorii pot fi convinși și determinați să-și schimbe metodele doar prin sfaturi?

Dacă Dumnezeu ar fi dorit să încredințeze destinele comunității unor stăpânitori nedemni și nevrednici, unor asupritori lipsiți de evlavie și egoiști, nu ar fi fost necesar să-i trimită Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) revelația și misiunea profetică, prin care să dezvăluie legile necesare pentru stabilitatea societății. Oare acele suflete nobile cărora le-a pasat, care s-au sacrificat pe sine de-a lungul secolelor răzvrătindu-se împotriva stăpânitorilor asupritori și răi, au acționat împotriva voii lui Dumnezeu?

Dr. Abd al-'Aziz al-Duri, un savant sunnit, scrie următoarele:

„În momentul în care a fost instaurată suveranitatea califatului, teoria politică a sunniților în ceea ce privește această instituție nu se baza doar pe Coran și pe *hadith*. Ci mai degrabă ea se baza pe principiul că atât Coranul, cât și *hadith*-urile trebuie înțelese și explicate în conformitate cu evenimentele care aveau să apară ulterior. Astfel, fiecare generație și-a lăsat amprenta sa asupra teoriei califatului, pentru că această teorie a căpătat o formă nouă cu fiecare eveniment, fiind colorată de el. Un exemplu evident este cel al lui Qadi Abu 'l-Hasan al-Mauardi, care a slujit ca cel mai mare judecător sub conducerea califului. Când acesta a scris cartea sa *al-Ahkam al-Sultaniyyah*, el avea în minte lucrurile care-l interesau pe calif, într-un timp când califatul decăzuse foarte mult. El și-a folosit toată capacitatea sa intelectuală pentru a împăca punctele de vedere ale juriștilor de dinaintea lui cu situația existentă în timpul său și cu evenimentele care s-au ivit atunci. Singurul său talent a fost de a evita orice fel de gândire liberă sau originală. El a scris:

«Îi este permis unui individ incapabil să fie lider, chiar dacă se găsește o persoană potrivită. Din moment ce cineva a fost ales, el nu poate fi înlăturat doar pentru că există cineva mai bun și mai capabil.»

El admite și susține acest principiu pentru a justifica stăpânirea multor califi incapabili. Este posibil de asemenea, ca să-și fi dorit să respingă prin asta punctul de vedere šiit în legătură cu acest subiect. Concepția teologică și doctrinară pe care o prezintă el nu servește vreunui alt scop pentru sunniți decât de a-și justifica evenimentele politice din acel timp. Singurul scop a fost de a justifica tot ceea ce poate fi grupat sub noțiunea de *ijma'* (consens).”³

Acestea sunt bazele intelectuale ale celor care se consideră pe sine ca urmând *Sunnah* (tradiția) Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și care cred că sunt protectorii religiei și ai *șari'ah* (legii islamice). Ei îi învinuiesc, spunând că sunt tăgăduitori și trădători ai *Sunnah*-ei Trimisului lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) pe o mulțime întreagă de gânditori musulmani și de reformatori sociali și de adepți ai dreptății Imamilor, dovezile lui Dumnezeu și călăuzele omenirii.

Dacă acești conducători care sunt înstrăinați de spiritul islamului și care calcă în picioare legile lui Dumnezeu au dreptul de a stăpâni asupra credincioșilor și dacă *ummah* (națiunea musulmană) este obligată să se supună unor astfel de cârmuitori, interzicându-i-se să-i tragă la răspundere pentru a reforma califatul și nepermițându-i-se să se împotrivescă poruncilor lor, ce se va alege de religia lui Dumnezeu?

Poate conștiința islamică să accepte acest lucru ca pe o formă corectă și loială legii (*shari'ah*) Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!)? Rezultatul inevitabil al acestui mod de gândire

³ al-Duri: *al-Nuzum al-Islamiyyah*, Vol. I, p. 72-84

nu este oare acordarea de drepturi nelimitate tiranilor puternici și opresivi care au domnit de-a lungul istoriei?

Spre deosebire de aceasta, imamatul în viziunea șiiită este o formă de guvernare spirituală, o funcție care se bazează pe alegerea lui Dumnezeu, ca și în cazul profeției, ceva oferit de Dumnezeu persoanelor alese. Diferența este că profetul este fondatorul religiei și al școlii de gândire care provine din aceasta, în timp ce imamul are menirea de a apăra și proteja religia lui Dumnezeu, în sensul că oamenii au datoria de a urma valorile spirituale și conduita imamilor, în toate aspectele vieții lor.

După moartea Trimisului lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), națiunea islamică (*ummah*) a avut nevoie de o personalitate capabilă, de valoare, care să fie înzestrată cu știința și cunoașterea provenită din revelație, nepângărită de păcat și de vreo impuritate și capabilă să continue calea fondatorului legii islamice (*șari'ah*). Doar o astfel de persoană ar fi capabilă nu doar să supravegheze evoluția politică a evenimentelor timpului său și să protejeze societatea de elementele sale deviate, ci și să ofere oamenilor cunoașterea spirituală amplă care izvorăște din sursa primară a revelației și care provine din principiile generale ale legii islamice *șari'ah*. Legile care provin din revelație vor fi astfel păstrate, iar lumina adevărului și a dreptății va fi menținută într-un loc de cinste.

Imamatul și califatul sunt inseparabile, în același fel în care atribuțiile de conducere politică ale Trimisului lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) nu pot fi separate de misiunea sa profetică. Islamul spiritual și islamul politic sunt două laturi ale aceluiași întreg. Cu toate acestea, în decursul istoriei islamice, puterea politică a fost separată de imamatul spiritual, iar dimensiunea politică a religiei a fost separată de dimensiunea sa spirituală.

Dacă societatea islamică nu este condusă de o persoană de valoare, demnă, corectă și cu teamă de Dumnezeu, neatinsă de impuritatea morală, ale cărei fapte și vorbe să servească drept model pentru oameni și dacă din contră, cârmuitorul societății încalcă el însuși legea și-și întoarce spatele către principiile dreptății, nu se va crea un mediu capabil să accepte dreptatea, nu va fi posibil nici ca virtuțile și evlavia să crească și să evolueze, iar scopul cârmuirii islamice nu va atins, acesta nefiind altceva decât orientarea oamenilor spre Principiul Suprem și crearea unui mediu sănătos, stabil, în care să se propage valorile spirituale și să se implementeze o lege bazată pe revelația divină. Conduita morală a cârmuitorului și rolul guvernului au un efect atât de puternic și de profund asupra societății, încât Ali, Căpetenia credincioșilor, (Pacea fie asupra sa!) l-a considerat mai important decât rolul educației pe care îl are tatăl într-o familie. El a spus următoarele: „În ceea ce privește moralitatea lor, oamenii se aseamănă cu guvernării lor mai mult decât se aseamănă cu tații lor.”⁴

Din moment ce există o anumită legătură și afinitate între scopurile unui guvern și atributele și însușirile liderului său, atingerea idealurilor islamice depinde de existența unui lider în care sunt cristalizate calitățile alese ale unui om desăvârșit.

Pe lângă aceasta, nevoia societății care se îndreaptă către propria desăvârșire, în ceea ce privește autoritatea și guvernarea, este o nevoie inherentă și în același fel în care islamul a prevăzut anumite lucruri pentru nevoile individuale și colective ale omului, materiale și morale, prin reglementarea și ordonarea unui sistem coerent de legi, trebuie de asemenea să acorde atenție nevoii firești a unei conduceri, într-o manieră care să se potrivească naturii esențiale a omului.

Dumnezeu a pus la dispoziția tuturor ființelor existente toate instrumentele și mijloacele pe care le necesită acestea pentru a-și

⁴ al-Majlisi: *Biharal-Anwar*, vol. XVII, p. 129

depăși limitele, slăbiciunile și lipsurile, pentru a evolua către propria perfecțiune. Este oare posibil ca omul, care este crescut în sânul naturii să fie oarecum exclus în ceea ce privește acțiunea acestei legi inviolabile și să fie privat de mijloacele evoluției spirituale?

S-ar putea spune oare că un Creator care a oferit multe daruri omului pentru dezvoltarea trupului acestuia, să-l lipsească de mijloacele cele mai fundamentale, necesare pentru evoluția sa spirituală, fără să-i dea acest dar?

În momentul morții Trimisului lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), națiunea musulmană nu ajunsese la nivelul cultural și intelectual care să-i permită continuarea evoluției către desăvârșire, fără supravegherea și protecția cuiva. Programul instituit de islam pentru dezvoltarea și evoluția omului ar fi rămas incomplet și lipsit de viață dacă nu ar fi fost însoțit de principiul imamatului; islamul ar fi incapabil să joace prețiosul său rol în eliberarea omului și în înflorirea talentelor sale.

Textele fundamentale ale islamului declară că dacă principiul imamatului ar fi scos din islam, spiritul legilor islamice și societatea progresistă monoteistă care se bazează pe ele ar fi distrusă. Nu ar rămâne decât o formă lipsită de viabilitate.

Profetul islamului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a spus: „Cel care moare fără să-l cunoască pe Imamul timpului său moare o moarte a *Jahiliyyah*-ei.”⁵

Motivul acestui lucru este că în timpul *Jahiliyyah*-ei, al erei pre-islamice a necunoașterii, oamenii erau politeiști. Ei nu cunoșteau nimic despre monoteism sau profeție. Această declarație categorică a Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) arată importanța pe care acesta a dat-o

⁵ Ahmad b. Hanbal: *al-Musnad*, p. 96

imamatului, până acolo că dacă cineva nu reușește să-și așeze viața spirituală sub aripa protectoare a unui cârmuitor desăvârșit, el este la fel ca cel care și-a petrecut întreaga viață în *Jahiliyyah*, iar apoi moare fără să fie salvat.

Poziția Trimisului lui Dumnezeu față de viitorul islamului

Cel mai nobil dintre trimiși – Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate! – a fost conștient de faptul că după ce avea să părăsească această lume, pentru a se apropia de Dumnezeu Preaînaltul, comunitatea își va pierde baza sa unificatoare și va cădea într-o vâltoare a diviziunilor și neînțelegerilor și va fi plină de lupte și dezordine.

Comunitate islamică proaspăt înființată era alcătuită din imigranți – printre care triburile Bani Hașim, Bani Umayyah, Adiyy și Taym – pe de o parte și ajutoarele (*ansar*) – împărțiți în triburile Aws și Khazraj – pe de altă parte. Imediat ce liderul fără pereche, care era Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), a plecat dintre ei, au apărut ambiții de ambele părți, iar în loc să fie preocupați de interesele islamului, oamenii căutau să acapareze puterea și conducerea pentru ei înșiși, dorindu-și să transforme conducerea divină într-una tribală. Diferitele aspirații și tendințe care au apărut au distrus legătura care-i unea pe oameni, aceasta fiind marea tragedie pe care Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a prevăzut-o și asupra căreia le-a atras atenția celor care l-au urmat: ***„Comunitatea mea (ummah) se va împărți în șaptezeci și trei de grupări, dintre care numai una va dobândi mântuirea, celelalte grupuri fiind sortite focului Iadului.”***⁶

⁶ Ibn Majah: *al-Sunan*, Bab al-Fitan

Cea mai mare lovitură dată unității islamului după moartea fondatorului său, care a semănat semințele discordiei între musulmani, a fost diferența de opinie privitoare la problema funcției de conducere și a autorității. Aceasta a dus la războaie, răzcoale și lupte sângeroase, distrugând unitatea musulmanilor și împrăștiindu-le rândurile ordonate și unite.

Dacă Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) nu ar fi stabilit într-adevăr anumite prevederi în legătură cu această situație grea – o situație pe care el a prevăzut-o – dacă el nu ar fi încercat să împiedice apariția acestui gol care amenința chiar existența societății islamice și ar fi părăsit această lume fără să aibă niciun plan de a proteja comunitatea (*ummah*) de rătăcire, acest lucru nu ar fi creat oare probleme mari în ceea ce privește guvernarea și administrarea treburilor musulmanilor? Mai mult decât atât, gravitatea problemelor viitoare era evidentă, chiar dacă nu ar fi primit ceea ce a comunicat Sursa revelației și trimișii Săi nevăzuți.

Cum e posibil să ne imaginăm că cel mai nobil Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) nu a neglijat nimic în propovăduirea mesajului său, dar în același timp, nu a acordat niciun fel de atenție cursului pe care avea să-l parcurgă islamul pe viitor și culturii sale, în ceea ce privește protejarea adevărului și păstrarea atât a religiei, cât și a societății, lăsând toate acestea pur și simplu la voia întâmplării și a evenimentelor care aveau să apară mai târziu? A fost oare posibil ca el să nu aleagă un comandant la cârma corăbiei națiunii musulmane (*ummah*) în fața valurilor periculoase ale neînțelegerilor pe care se aștepta să le întâmpine aceasta?

Cei care spun ca Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) nu a conturat nicio formă de guvernământ care să urmeze după el, păstrând tăcerea asupra acestui subiect și că a lăsat comunitatea (*ummah*) lovită de criză și neștiind

ce să facă – cum pot să-i atribuie o asemenea tăcere nepotrivită și o asemenea nepăsare iresponsabilă celui despre care știm că deține inteligența universală? Trebuie să mai ținem cont și de faptul că moartea sa nu a venit pe neașteptate. El a știut înainte că urma să părăsească această lume, iar în predica sa de după pelerinajul de bun rămas (*hijjatu 'l-wada'*) el a vestit oamenilor că urma să plece din mijlocul lor și că nu va mai fi alături de ei în același loc în anul care va urma.

Islamul era atunci încă tânăr și avea în față un drum lung de parcurs pentru a da roade. Purtătorul steagului mișcării sale se angajase să smulgă din rădăcini toate urmele *Jahiliyyah*-ei și să șteargă din inimile și din sufletele oamenilor orice rămășiță care ar fi putut să persiste. El era amenințat pe două fronturi. Din interior, era amenințat de fățarnicii care se infiltraseră în rândurile musulmanilor, aliniindu-se sub stindardul profeției, străduindu-se în mod repetat să-l înfrângă pe Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!). În al nouălea an după hegira, când a plecat în expediția de la Tabuk, el a devenit îngrijorat de intrigile și comploturile lor și pentru a preveni apariția vreunui eveniment neașteptat, l-a numit pe Ali (Pacea fie asupra sa!) reprezentant al său în Medina. Din exterior, islamul era amenințat de două mari imperii, cel Bizantin și cel Persan și exista o teamă permanentă ca aceste două mari puteri să atace în orice moment chiar centrul mișcării islamice.

Este evident că, în fața acestor probleme atât de grave Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) era obligat să așeze responsabilitatea apărării *ummah*-ei în mâinile unei persoane care avea această capacitate, pentru ca chemarea islamului să rămână neclintită și protejată.

Primul calif a avut un simț al responsabilității în ceea ce privește viitorul statului islamic și nu a dorit ca acesta să fie amenințat de un vid de putere. El nu a lăsat *ummah* în mâna

propriilor ei mecanisme, ci pe patul de moarte le-a dat oamenilor următoarele instrucțiuni: „Îl desemnez pe Umar b. al-Khattab drept comandant și stăpânitor peste voi; să acordați atenție cuvintelor sale și să vă supuneți lui.”⁷ Așadar, califul a considerat că este dreptul său să numească un succesor al său și să le poruncească oamenilor să i se supună acestuia.

În același mod, al doilea calif a înțeles necesitatea de a acționa repede, imediat după ce a fost înjunghiat mortal. El a hotărât convocarea unui consiliu alcătuit din șase persoane, ceea ce implică faptul că nu a oferit musulmanilor dreptul de a alege ei înșiși un calif, altfel el nu ar fi atribuit această sarcină consiliului.

Căpetenia credincioșilor, Ali (Pacea fie asupra sa!), a acceptat responsabilitatea califatului în împrejurări deosebit de grele și tulburi, întrucât se temea că dezordinea socială ar putea conduce la revenirea totală la *Jahiliyyah*.

Luând în considerare toate aceste lucruri, este oare posibil ca Trimisul lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) să fi omis importanța pericolului sau delicatețea acestei situații, în ciuda faptului că societatea debia ieșise din *Jahiliyyah* și oare să nu fi stabilit un plan pentru a înfrunta pericolele pe care le-a anticipat că aveau să apară după moartea sa?

Ar fi într-adevăr imposibil să găsim vreo explicație acceptabilă pentru eșecul Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) de a se preocupa de această problemă. De asemenea, este de neimaginat ca el nu se fi preocupat și să nu-i fi păsat de viitorul chemării pe care a lansat-o, fiind indiferent față de ceea ce se va întâmpla cu ea după moartea sa.

Dimpotrivă, pe patul de moarte, chinuit și necăjit de durerile bolii, Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a

⁷ al-Ya'qubi: *al-Tarikh*, Vol. II, p. 126-7

familiei sale curate!) a fost foarte preocupat de *ummah*, îngrijorându-se pentru viitorul ei, până acolo că acest lucru i-a preocupat întreaga ființă.

În timpul acelor momente critice și delicate, când fiecare se afla în stare de șoc și nedumerire, iar unii dintre companionii (*sahabah*), printre care Umar b. al-Khattab se adunaseră în jurul patului său, Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a spus: „***Aduceți-mi hârtie și călimara cu cerneală. Vreau să vă scriu niște indicații, astfel ca să nu vă rătăciți niciodată.***”⁸

Acest efort al Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), păstrat într-o tradiție a cărei autenticitate este acceptată de toți musulmanii, este o dovadă clară a faptului că Trimisul lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), chiar în momentul în care-și trăia ultimele momente din viața sa strălucită, a fost preocupat de viitorul islamului, gândindu-se la pericolele care se vor ivi după moartea sa. El a dorit să stabilească pentru viitor o modalitate prin care să protejeze *ummah* de orice fel de deviații și să apere societatea de decădere, pentru că el înțelesese aceste lucruri mai bine și mai profund decât oricine altcineva.

Un lucru care merită o atenție deosebită este problema succesiunii în ceea ce privește religiile și legile divine, pentru că toți profeții lui Dumnezeu și-au ales reprezentanți și succesori, în conformitate cu revelația divină. De exemplu, Adam, Avraam (Ibrahim), Iacob (Ya'qub), Moise (Musa) și Iisus (Isa) (Pacea fie asupra lor!), și-au ales succesori, numele tuturor acestora fiindu-ne cunoscut.⁹

⁸ Ahmad b. Hanbal: *al-Musnad*, Vol. I, p. 344; Ibn Sa'd: *al-Tabaqat*, Vol. II, p.242; al-Bukhari: *al-Sahih*; Vol. I, p. 22; al-Tabari: *Tarikh*, Vol. II, p.436

⁹ al-Mas'udi: *Ithbat al-Wasiyyah*; al-Ya'qubi, *al-Tarikh*

Cel mai nobil Trimis (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a spus: „***Fiecare profet are un succesor (wasiyy) și un moștenitor (warith), iar Ali este succesorul și moștenitorul meu.***”¹⁰

Din moment ce, potrivit Coranului, legile lui Dumnezeu sunt fixe și neschimbătoare, înseamnă că Profetul islamului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) trebuia să acționeze și el în conformitate cu legile divine imuabile, prezentându-și propriul reprezentant și succesor națiunii musulmane (*ummah*). Asta este chiar ceea ce s-a întâmplat. Potrivit cu porunca lui Dumnezeu și așa cum cerea misiunea profetică și datorită nevoii de a continua și de a transmite mai departe mesajul islamului și pentru a realiza scopurile sale, el a ales un succesor al său, aducând la cunoștința națiunii musulmane (*ummah*) datoria acestuia. Toate acestea constituie o credință care își are originea în Cartea lui Dumnezeu.

Toți musulmanii cred în mod unanim că Profetul islamului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) nu l-a menționat niciodată pe Abu Bekr, sau pe ceilalți doi califi care au urmat după Abu Bekr, drept califi și succesorii ai săi, nici nu există vreun lucru care să indice că aceștia trebuiau să fie califi, în Coran sau în *Sunnah*. Califatul lui Abu Bekr este astfel un simplu eveniment istoric, nu o credință religioasă incontestabilă, astfel că fiecare musulman are dreptul de a-și exprima opinia în această privință, potrivit propriei sale înțelegeri, așa cum cere logica simplă.

¹⁰ Ibn , Asakir: *al-Tarikh*, Vol. III, p. 5; *Riyad al-Nadira*, Vol. II, p. 178

Proclamarea lui Ali în funcția de conducere de către Profet

După moartea celui mai nobil Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și după plecarea acestui mare lider din mijlocul societății, interesele islamului și ale națiunii musulmane (*ummah*) au impus cu imperiozitate necesitatea existenței unui lider deosebit și destoinic și ca o persoană evlavioasă și erudită să-și asume responsabilitatea guvernării noii mișcări islamice apărute, aceasta având în continuare nevoie de învățătură și de instruire. Acest lucru era necesar pentru a garanta continuitatea islamului, pentru a-l proteja de orice fel de deviație, pentru a preveni întoarcerea națiunii musulmane (*ummah*) la obiceiurile sociale și morale vrednice de dispreț de dinainte și pentru a consolida cât mai mult posibil orânduirea socio-politică islamică.

A lăsa problema conducerii națiunii în seama unei comunități care scăpase doar recent din lanțurile *Jahiliyyah*-ei și din al cărei spirit și suflet nu dispăruseră încă urmele credințelor *Jahili*, nu ar fi fost de ajuns pentru a garanta și proteja scopurile mărețe ale Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), sau pentru a proteja religia de pericolul forțelor malefice.

Singura cale prin care se putea realiza acest lucru era deci ca o persoană capabilă, erudită în toate aspectele privitoare la mesaj, înzestrată cu inteligență și cu o cunoaștere religioasă vastă, care deținea o credință deosebită și fără de greșeală, întocmai cum fusese fondatorul islamului, să ia frâiele în mâinile sale pentru a continua cu grijă și cu subtilitate sarcina de a-i învăța și de a-i educa pe oameni, de a le rezolva problemele și de a le răspunde la eventualele întrebări referitoare la *shari'ah*, care puteau să apară în timpul guvernării sale.

Dovezile istorice arată că Trimisul lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) s-a îngrijit de această nevoie, la întoarcerea sa din la Pelerinajul de rămas bun, în ziua a optsprezecea a lunii Dhu'l-Hijjah, prin faptul că l-a ales pe reprezentantul și pe succesorul său, în conformitate cu porunca divină, arătând astfel oamenilor calea care trebuia urmată de *ummah* pentru a dobândi fericirea.

În al zecelea an după hegira, care a fost și ultimul an din viața iubitului nostru Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), el a hotărât să participe la marea reuniune islamică care avea să aibă loc în Mecca. Imediat după ce s-a anunțat faptul că Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) va porni la drum spre Ka'bah, mulțimi mari de musulmani din apropierea orașului, cât și cei de departe, au pornit în direcția orașului Medina, pentru a avea cinstea de a călători împreună cu el, pentru a învăța ritualurile pelerinajului de la el și pentru a efectua acest ritual important al islamului chiar în prezența sa.

În cele din urmă, marea caravană, alcătuită din imigranți (*muhajirun*), din ajutoarele și protectorii acestora (*ansar*) și din alți musulmani care părăseau Medina însoțiți de liderul lor, a pornit la drum îndreptându-se spre Mecca. După ce au intrat în oraș, ei au început să efectueze actele lor de adorare la Ka'bah. În timpul acelor zile, orașul Mecca a fost martor la una dintre cele mai glorioase ceremonii islamice, efectuată de mii de musulmani adunați în jurul liderului lor, precum valurile răsunătoare ale unui ocean. Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) era și el fericit și recunoscător lui Dumnezeu că putea să vadă în această zi rezultatele eforturilor și trudei sale perseverente.

După finalizarea pelerinajului din acel an – pelerinaj cunoscut sub numele de Pelerinajul de rămas bun – Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a

părăsit Casa lui Dumnezeu împreună cu marea mulțime de pelerini (*hujja*), estimată de istorici ca numărând între nouăzeci sau o sută de mii și o sută douăzeci de mii și s-a pregătit să se întoarcă la Medina. Caravana a traversat mai multe văi și a ajuns într-un câmp cunoscut sub numele de Ghadir Khumm.¹¹ Atunci s-a întâmplat că mesagerul revelației a venit la Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și i-a poruncit să poposească acolo. Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a oprit caravana și i-a așteptat pe cei rămași în urmă să ajungă și ei la caravana principală.

Acest popas neașteptat în acel ținut torid, sub soarele dogoritor al amiezii, i-a surprins pe călătorii osteniți, dar nu cu mult timp în urmă, Gabriel (Jibril), îngerul căruia i s-a încredințat revelația, îi transmisese neprihănitului Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) un mesaj divin și porunca categorică și clară a Creatorului, ca acesta să-l desemneze și să-l anunțe pe moștenitorul și pe succesorul său:

„O, trimisule! Propovăduiește ceea ce ți-a fost pogorât ție de la Domnul tău. Dacă nu faci astfel, tu nu vestești solia Sa. Dumnezeu te va ocroti de oameni. Dumnezeu nu călăuzește un popor de tăgăduitori.” (Sfântul Coran 5:67)

O privire atentă la conținutul acestui verset ne demonstrează marele adevăr că propovăduirea acestui mesaj divin special era de o asemenea importanță și gravitate, încât dacă Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) ar fi pregetat să-l transmită, acest lucru ar fi fost echivalent cu refuzul său de a îndeplini întreaga misiune profetică, în timp ce transmiterea sa națiunii musulmane (*ummah*) era echivalentă cu îndeplinirea misiunii sale.

¹¹ Ibn Kathir: *al-Bidayah*, vol. V, p. 209-13; al-Haythami: *Majma' al-zawa'id*, vol. IX, p. 163-5.

În acest verset, celui mai nobil Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) i se reamintește importanța extraordinară a lucrării care i s-a dat spre îndeplinire și i se garantează faptul că aceasta va fi protejată de orice pericol care ar putea să apară ca în urma proclamării acestui mesaj.

În același timp, mai rămăseseră doar puține zile din viața glorioasă a Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), întrucât el a murit la șaptezeci de zile după evenimentul de la Ghadir Khumm. Tot ceea ce realizase în decursul celor douăzeci și trei de ani de la începutul revelației, tot ceea ce avea nevoie omul pentru călăuzirea și fericirea sa, era acum la dispoziția omenirii. Rămăsese numai o anumită problemă, proclamația care urma să desăvârșească misiunea sa profetică și care făcea ca lucrarea sa să aducă roade.

Probabil că Dumnezeu a dorit să-l întărească pe Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) pentru că acesta fusese atacat și jignit de cei care-i doreau răul, în timp ce îndeplinea poruncile pe care le primise, iar pentru a consolida hotărârea sa, Dumnezeu l-a anunțat că El îl va proteja și-l va păzi de orice rău.

Conținutul acestei porunci trebuie să fi fost deosebit de delicat și special, pentru ca îndeplinirea ei să însemne desăvârșirea misiunii profetice, iar eșecul de a o propovădui să poată strica și să știrbească profetia în sine. Mai mult decât atât, mentalitatea arabă care predomina în acel timp tindea să privească persoanele în vârstă ale fiecărui trib ca fiind cele mai potrivite pentru funcția de conducere și să-i considere pe cei tineri ca nefiind potriviți pentru aceasta. Această trăsătură a societății de atunci nu constituia un climat favorabil pentru propovăduirea acestei porunci a lui Dumnezeu.

Sufletul Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) era de asemenea tulburat și cu siguranță, îndurerat de anumite amintiri neplăcute. El nu uitase încă

atitudinea negativă a unor persoane cu viziuni înguste, față de alegerea lui Usamah și a lui Attab b. Usayb ca lideri, întrucât atunci când l-a ales pe primul în funcția de comandant al armatei, iar pe al doilea în funcția de guvernator al orașului Mecca, unii dintre companionii și-au ridicat vocile în semn de protest.

Toate acestea au constituit factori care au făcut ca proclamarea lui Ali b. Abi Talib (Pacea fie asupra sa!) ca succesor al său, care era în vârstă de numai treizeci și trei de ani, să constituie o sarcină grea și chiar de natură să-l intimideze Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!).

Pe lângă aceasta, mulți dintre cei care nu dețineau funcții de conducere în cadrul armatei musulmanilor și care făceau parte din cercul companionilor Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), luptaseră înainte împotriva lui Ali (Pacea fie asupra sa!), iar acest lucru făcea ca situația să fie și mai delicată. Inimile lor erau tulburate de amintirea acelor evenimente care stârneau flăcările urii în sufletul lor.

În ciuda tuturor acestor circumstanțe nefavorabile, Voia Divină hotărâse ca persoana cea mai bună și cea mai aleasă, care dobândise, prin îndurarea lui Dumnezeu, cel mai înalt nivel spiritual după Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) să fie aleasă ca succesor al acestuia, astfel ca prin desemnarea acestui mare om în funcția de conducere a națiunii musulmane (*ummah*), să se desăvârșească mesajul universal al Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!).

Potrivit nu numai savanților șiiți în *hadith*, ci și anumitor savanți sunniți¹², versetul coranic despre care vorbim a fost revelat

¹² al-Wahidi: *Asbab al-Nuzul*, p. 150; al-Suyuti: *al-Durr al-Manthur*, vol. III, p. 298; al-Qunduzi: *Yanabi' al-Mawaddah*, p. 130; al-Alusi: *al-Tafsir*, vol. II, p. 172; al-Shawkani: *Fath al-Qadir*, vol. III, p. 57, Fakhr al-Din al-Razi: *al-Tafsir al-Kabir*, vol. III, p. 636; Badr al-Din al-Hanafi: *'Umdah al-Qari*, vol. VIII, p. 584; Abduh: *Tafsir al-Manar*

în ziua de Ghadir Khumm, adică în ziua în care Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) – veridicitatea cuvintelor sale fiind garantată de Însuși Dumnezeu – a primit porunca divină, prin intermediul revelației și în conformitate cu înțelepciunea dumnezeiască, de a explica ultimul și cel mai important fundament al islamului, prezentându-l oamenilor pe Ali (Pacea fie asupra sa!), ca succesor al său.

Persoana a cărei ființă nu a fost niciodată pângărită de politeism sau de păcat, a cărei viață întreagă a fost dedicată propagării învățăturilor religiei și promovării islamului, care a fost o reflecție desăvârșită a Trimisului lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) era persoana potrivită ca să păstreze legile și normele religiei, să-și asume responsabilitatea conducerii omenirii, ajutând-o să evolueze către perfecțiune și mântuire. Doar o astfel de persoană era demnă de a se înveșmânta cu haina imamatului și cu funcția de conducere.

Sosise timpul pentru rugăciunea de amiază și mulțimea mare de oameni care venise la Ghadir Khumm a efectuat rugăciunea în spatele Profetului¹³ (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!). Apoi Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a venit în mijlocul mulțimii care umplea întreg câmpul în așteptarea acestui eveniment istoric, pentru a implementa porunca categorică a lui Dumnezeu. El a urcat la un amvon improvizat, ca să poată fi văzut și auzit de toată lumea.

Apoi el s-a adresat oamenilor pe un ton clar, puternic și hotărât, astfel ca fiecare să-l poată auzi, sau cel puțin să cunoască ceea ce vroia să exprime Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!).

¹³ Ahmad b. Hanbal: *al-Musnad*, vol. IV, p. 281; Ibn Kathir: *al-Bidayah*, vol. V, p.212

După ce L-a lăudat și I-a mulțumit lui Dumnezeu, Singurului Căruia Îi aparține puterea, înțelepciunea și înțelegerea absolută și a Căruia suveranitate, cunoaștere și vedere sunt fără defecte și fără sfârșit, el a spus:

„O, oameni, în curând voi răspunde chemării Domnului meu și voi pleca din mijlocul vostru. Mi se va cere socoteală, așa cum și vouă vi se va cere. Nu veți depune oare mărturie că nu există nimeni care să merite să fie adorat în afară de Dumnezeu, Singurul și Unicul? Nu mărturisiți și că Muhammad este robul și Trimisul Său? Paradisul, focul Iadului și moartea, nu sunt toate acestea realități? Nu este adevărat că Ziua Răsplății și a Judecății va veni cu siguranță și că Dumnezeu îi va readuce la viață pe cei care se află îngropați în pământ?”

Mulțimea și-a ridicat glasurile, răspunzând: „Într-adevăr, depunem mărturie despre toate acestea.”

Apoi el a continuat: „Acum, că Ziua Răsplății se află în fața noastră și deoarece credeți în învierea morților pe Câmpul Învierii și că vă veți afla în prezența Profetului vostru în acea zi, să aveți grijă la felul cum tratați cele două lucruri de preț (*thaqalayn*) pe care vi le las ca moștenire prețioasă, în timp ce plec pe lumea cealaltă.”¹⁴

„Cea mai importantă dintre cele două este Cartea lui Dumnezeu. Aceasta este în mâinile voastre, cât și în ale Sale. Așadar, să vă țineți de ea cu tărie, ca nu cumva să cădeți în rătăcire. Moștenirea mai mică dintre cele două lucruri pe care vi le las sunt descendenții mei și cei din familia mea. Dumnezeu mi-a vestit că aceste două lucruri pe care vi le las ca moștenire nu vor fi niciodată separate unul de celalalt, până în Ziua Învierii.”

¹⁴ Ahmad b. Hanbal: *al-Musnad*, vol. V, p. 181

„O, oameni, să nu vă îndepărtați de aceste două lucruri. Atât timp cât veți apela la ele, la Cartea lui Dumnezeu și la familia mea, nu vă veți rătăci niciodată.”¹⁵

În acel moment, Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) l-a chemat pe Ali (Pacea fie asupra sa!) lângă el. El i-a luat mâna și i-a ridicat-o, prezentându-l astfel cu toate calitățile și meritele sale mulțimii adunate acolo. Apoi Trimisul lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a întrebat: „O, oameni, cine are un drept mai mare asupra credincioșilor decât ei înșiși?” Ei au răspuns: „Dumnezeu și Trimisul Său știu mai bine.” El a continuat: „Pentru cel al cărui stăpân sunt eu, Ali este acum stăpânul său.”¹⁶

„Dumnezeule, iubește-l pe cel care-l iubește pe Ali și fii vrăjmașul celui care este dușmanul lui Ali.”¹⁷ O, Dumnezeule, ajută-l pe cel care-l ajută pe el și smerește-i pe dușmanii săi.¹⁸ O, Dumnezeule, fă-l să fie pivotul adevărului.”¹⁹

După ce și-a terminat predica sa, Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) le-a

¹⁵ al-Tirmidhi: *Jami' al-Sahih*, vol. V, p. 328

¹⁶ al-Muttaqial-Hindi: *Kanz al-'Ummal*, vol. XV, p. 123

¹⁷ Ahmad b. Hanbal: *al-Musnad*, vol. I, p. 118-19; al-Hakim: *al-Mustadrak*, vol. III, p. 109; Ibn Kathir: *al-Bidayah*, v, p. 209, 213

¹⁸ al-Haythami: *Majma' al-zawa'id*, vol. IX, p. 104-5; al-Hasakani: *Shawahid al-tanzil*, vol. I, p. 193; Ahmad b. Hanbal: *al-Musnad*, vol. I, p. 119. Ibn Kathir: *al-Bidayah*, vol. v, p. 212

¹⁹ *Hadith-ul* referitor la Ghadir Khumm se găsește cu diferite lanțuri de transmitere în sursele sunnite. A se vedea *al-Ghadir*, Vol. I, p. 14-72, unde acest *hadith* este relatat de 110 companioni ai Profetului – Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate! – printre care Abu Bekr, 'Umar b. al-Khattab, Ubayy b. Ka'b, Usamah b. Zayd, Anas b. Malik, Jabir b. 'Abdullah, Zayd b. Arqam, Talhah, al-Zubayr și Ibn Mas'ud. A se vedea și al-Tirmidhi: *Jami' al-Sahih*, Vol. II, p. 297, al-Hakim: *al-Mustadrak*, vol. III, p. 109; Fakhr al-Din al-Razi: *al-Tafsir al-Kabir*, vol. XII, p. 50; al-Wahidi: *asbab al-Nuzul*, p. 150; al-Suyuti: *al-Durr al-Manthur*, vol. II, p. 298; al-Ya'qubi: *al-Tarikh*, vol. II, p. 95; Ibn Kathir: *al-Bidayah*, vol. V, al-Khatib al-Baghdadi: *Tarikh Baghdad*, vol. VII, p. 377, al-Tha'labi: *al-Tafsir*, p. 120, Ibn Hajar: *Sawa'iq*, Capitolul 5

cerut oamenilor să transmită ceea ce le-a spus celor care erau absenți.

Așadar, cel care a fost așezat în scaunul conducerii islamice în acea zi, potrivit poruncii divine și în virtutea declarației Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), cel căruia i s-a încredințat călăuzirea națiunii islamice (*ummah*), a fost Ali (Pacea fie asupra sa!). Cel mai vrednic și cunoscut bărbat din comunitatea islamică, el, care era un tezaur de cunoaștere și personificarea virtuții, a fost ales ca lider al musulmanilor. Iar prin faptul că s-a proclamat chestiunea importantă referitoare la imamat și la califat, Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a dat națiunii musulmane (*ummah*) o poruncă categorică și obligatorie.

Mulțimea de oameni adunați acolo nu începuse încă să se împrăstie, când mesagerul revelației i-a adus Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) următorul verset²⁰:

„Astăzi am desăvârșit Legea voastră și am împlinit harul Meu asupra voastră și v-am dat Islamul ca lege.” (Sfântul Coran 5:3)

Potrivit lui al-Ya'qubi, „Acest verset, revelat la Ghadir Khumm, a fost ultimul verset revelat celui mai nobil Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!).”²¹

Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a părăsit locul unde stătea, în timp ce peste tot în jurul său răsună sunetul *takbir*-ului, prin care pelerinii își exprimau entuziasmul și sentimentele lor de afecțiune față de Ali

²⁰ al-Suyuti: *al-Durr al-Manthur*, vol. II, p. 256; Ibn Kathir: *al-Bidayah*, vol. II, p. 14; al-Hamawini: *Fara'id al-simtayn*, Capitolul 12; al-Khatib al-Baghdadi: *Tarikh Baghdad*, vol. VIII, p. 290; al-Suyuti: *al-Itqan*, vol. II, p. 31; al-Khwarazmi: *al-Tarikh*

²¹ al-Ya'qubi: *al-Tarikh*, vol. II, p.36

(Pacea fie asupra sa!). Oamenii au venit la el în grupuri și l-au felicitat cu ocazia alegerii sale ca lider al lor, adresându-i-se acestuia ca stăpânului lor și ca stăpân al fiecărui credincios, femeie sau bărbat.

Renumitul poet Hasan b. Thabit, care a fost prezent la acest eveniment, a compus și a recitat oamenilor, cu permisiunea Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), o odă expresivă în onoarea acestui eveniment de bun augur.

Versetul pe care l-am citat mai sus, care spune că Dumnezeu a desăvârșit religia Sa și a împlinit harul Său, ne permite să înțelegem întreaga semnificație a ceea ce s-a întâmplat. Trebuie să se fi întâmplat un eveniment foarte important pentru ca Sfântul Coran să-l descrie într-un asemenea mod, întrucât islamul pe care Dumnezeu l-a ales și l-a acceptat a fost islamul acelei zile. Religia adevărului a ajuns la desăvârșire prin alegerea lui Ali (Pacea fie asupra sa!), iar harul lui Dumnezeu asupra omenirii a fost împlinit prin desemnarea sa ca moștenitor (*wasiyy*) al Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!).

Atât *hadith*-urile universal acceptate, cât și cărțile de istorie serioase la care fac trimitere atât šiiti, cât și sunniți, accentuează faptul că acest verset a fost revelat la Ghadir Khumm, în ziua în care Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) i-a încredințat lui Ali (Pacea fie asupra sa!), responsabilitatea guvernării și conducerii națiunii musulmane (*ummah*), după plecarea sa. *Surah al-Ma'idah* – acest verset aparținând începutului ei – este ultima sură care a fost revelată celui mai nobil Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), conform părerii unanime a exegeților. Aceasta înseamnă că revelarea ei s-a produs în ultimele zile ale vieții sale binecuvântate și nicio altă poruncă nu i-a mai fost revelată după aceea, de către Dumnezeu.

Părerea unora, cum că acest verset s-ar referi la începutul misiunii sale profetice, însemnând că în acea zi a fost desăvârșită religia lui Dumnezeu și că atunci a fost împlinit harul Său, este neîntemeiata și absolut incompatibilă atât cu evenimentele istorice, cât și cu interpretarea corectă a versetului. Ziua în care a început misiunea Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a reprezentat debutul harului divin, nu apogeul său, aceasta fiind o diferență extrem de importantă. Ceea ce se accentuează în verset este împlinirea harului și desăvârșirea religiei. Acum, pentru că fusese realizat acest lucru, islamul este ales și omologat ca religie a omenirii. Nici istoria și nici *hadith*-urile nu pot sprijini părerea contrară acesteia.

Evenimentul important care a avut loc la Ghadir Khumm și lucrarea pe care Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a împlinit-o în acea zi, a avut consecințe de lungă durată în istoria islamului. În afară de cei care sunt prizonierii fanatismului și ai stagnării intelectuale, niciun istoric preocupat de consemnarea evenimentelor și de păstrarea realității istorice nu poate să ignore ceea ce a avut loc în acea zi, sau să ascundă lucrurile legate de acest eveniment. În timpul primelor secole ale istoriei islamice, ziua de Ghadir Khumm era bine cunoscută, fiind acceptată ca o zi de bun augur și există multe indicii care arată că toți musulmanii participau la celebrarea ei.

Așadar, renumitul istoric Ibn Khallikan descrie ziua de optsprezece Dhu'l-Hijjah ca fiind Ziua de Ghadir Khumm²², iar al-Mas'udi menționează noapte aceleiași zile ca fiind noaptea sărbătorii de Ghadir Khumm.²³ Abu Rayhan al-Biruni, renumitul savant iranian al secolului al cincilea, menționează sărbătoarea Ghadir Khumm printre sărbătorile celebrate de musulmani în timpul său.²⁴ În cartea sa, *Matalib al-Su'ul*, savantul școlii de gândire Șafi'i, Ibn

²² Ibn Khallikan, *Wafayat al-a'yan*, vol. I, p.60

²³ al-Mas'udi, *al-Tanbih wa al-ișraf*, p. 32

²⁴ al-Biruni, *al-Athar al-Baqiyah*, traducerea în limba persană, p. 334

Talhah, scrie: „Ziua de Ghadir Khumm este o zi festivă și reprezintă aniversarea unui eveniment istoric, întrucât atunci Trimisul lui Dumnezeu – Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale! – l-a numit în mod clar și explicit pe Ali – Pacea fie asupra sa! – Imam și lider al musulmanilor după ce nu va mai fi el.”²⁵

Să vedem acum ce a dorit să spună Trimisul lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) prin cuvântul „stăpân” (*mawla*), atunci când a spus: „Pentru cel al cărui stăpân eram eu, Ali este acum stăpânul său.” Aceasta înseamnă oare că Ali (Pacea fie asupra sa!) este cel care are un drept mai mare de a hotărî, ca deținător al funcției de conducere asupra celorlalți, sau înseamnă că el este doar un prieten, un ajutor?

Dacă facem trimitere la Coran, vom vedea că primul înțeles este cel corect, întrucât Dumnezeu îi spune Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!): **„Profetul este mai aproape de credincioși decât sunt ei unii de alții”** (sau „Profetul are un drept mai mare asupra sufletelor credincioșilor decât credincioșii înșiși.”) (Sfântul Coran 33:6) Pe lângă acesta, există multe locuri în Coran, în care cuvântul *mawla* apare cu înțelesul de *wali*, sau de lider.²⁶

Cel care are un drept mai mare asupra sufletelor celorlalți, decât au ei înșiși, trebuie să aibă mai întâi un drept asemănător asupra proprietății acestora, având astfel, în mod necesar, un drept de guvernare absolută asupra lor, care nu admite vreo nesupunere față de ordinele și de poruncile sale.

Această poziție a fost mai întâi dată de Dumnezeu Profetului Său (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!). Dumnezeu a fost Cel Care i-a dăruit acestuia autoritatea

²⁵ Citat în *al-Ghadir*, vol. I, p. 267

²⁶ De exemplu în Sfântul Coran 57:15 și 22:13

asupra vieților și a averii credincioșilor și i-a dat un drept mai mare de a hotărî, în toate privințele.

Există multe indicii și dovezi că sensul de *wali* în tradițiile referitoare la Ghadir Khumm este identic cu cel de *awla* („are un drept mai mare”) în versetul pe care tocmai l-am citat. Întocmai cum Trimisul lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), a avut o guvernare absolută, bazată pe Coran, la fel a avut și Căpetenia credincioșilor, Ali (Pacea fie asupra sa!), care a avut aceeași poziție și atribuție, singura diferență fiind aceea că prin pecetluirea profeției, prin încheierea misiunii Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), poarta profeției a fost închisă. Cu această singură excepție, toate atribuțiile Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) i-au fost transferate lui Ali (Pacea fie asupra sa!).

Primul lucru care clarifică sensul de *wali* în acest *hadith* este propoziția rostită de Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) înainte de a-l proclama pe Ali (Pacea fie asupra sa!) drept succesor al său. El a întrebat: „Nu am eu oare un drept mai mare asupra voastră decât aveți voi înșivă?”

Aici, în timp ce-și proclama propria autoritate asupra musulmanilor, după ce a obținut consimțământul lor în ceea ce privește faptul că el avea un drept mai mare asupra lor decât aveau ei înșiși, a adăugat: „Pentru cel al cărui stăpân sunt eu, Ali este stăpânul său.” Faptul că Ali este stăpân înseamnă în mod necesar că acest cuvânt include sensul de *awla* („de a avea un drept mai mare”), aceeași poziție pe care o deținea și Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) față de credincioși. Dacă Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) ar fi intenționat altceva, nu ar fi existat niciun motiv ca mai întâi să obțină acordul lor în ceea ce privește propria

sa poziție, aceea că deține un drept mai mare. Ar putea deci *mawla* să însemne doar simpla prietenie care există între musulmani?

La începutul cuvântării sale, Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a spus: „***Mărturișiți că nu există nimeni care să fie vrednic de a fi adorat, în afara lui Dumnezeu, Singurul și Unicul și credeți că Muhammad este robul și trimisul Său și că Paradisul și focul Iadului există cu adevărat?***”

S-ar putea oare ca scopul acestor întrebări să fie altul decât acela de a-i pregăti pe oameni să accepte un principiu comparabil cu cele conținute în aceste întrebări? Nu a fost oare scopul Trimisului lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) de a-i face pe oameni să înțeleagă că acceptarea califatului și a succesiunii lui Ali (Pacea fie asupra sa!), pe care urma să o anunțe, este la același nivel cu cele trei principii enunțate înainte și anume: unicitatea lui Dumnezeu, profeția și învierea?

Dacă lucrul la care s-a referit Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) prin *mawla* nu este nimic altceva decât faptul că Ali (Pacea fie asupra sa!) era un prieten și un protector, prietenia față de Ali ar fi exact la fel cu oricare altă prietenie care domina între credincioși încă de la începutul islamului, făcând parte din frăția islamică. Atunci nu ar fi fost nevoie să o proclame într-o adunare atât de numeroasă, precedată de tot felul de remarci introductive detaliate și de dobândirea consimțământului oamenilor în legătură cu cele trei principii fundamentale.

Mai mult decât atât, Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a menționat propria sa moarte înainte de a-l prezenta pe Ali (Pacea fie asupra sa!) mulțimii adunate acolo și i-a informat pe cei prezenți că el urma să părăsească în curând această lume vremelnică. Făcând această afirmație, el a dorit de fapt să umple vidul care avea să apară în ceea ce privește

conducerea comunității, după moartea sa, prin alegerea lui Ali (Pacea fie asupra sa!) ca succesor al său. Doar simpla prietenie și dragoste față de Ali (Pacea fie asupra sa!) nu ar fi putut să joace un rol hotărâtor în societatea islamică. Ar fi fost oare necesar ca Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) să țină o predică lungă, sub soarele arzător, unei mulțimi alcătuită dintr-o sută de mii de oameni, doar pentru a exprima dragostea sa față de Ali (Pacea fie asupra sa!)? Oare nu declarase deja Coranul că credincioșii sunt prieteni și frați unii altora?

Având în vedere toate aceste considerente, nu putem accepta, din punct de vedere logic, că Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a trebuit să vorbească în acea situație despre dragostea sa față de Ali (Pacea fie asupra sa!).

Mai mult decât atât, după ce Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și-a terminat cuvântarea, un număr mare de companionii au venit la Ali (Pacea fie asupra sa!) și l-au felicitat pe rând, lucru care a continuat până când a sosit momentul pentru rugăciunea de la apusul soarelui. Abu Bekr, Uthman, Talhah și al-Zubayr au fost printre cei care l-au felicitat pe Ali (Pacea fie asupra sa!) pentru că fusese ales drept succesor. Umar a fost printre primii care i s-au adresat lui Ali (Pacea fie asupra sa!) spunând: „Bravo, fiu al lui Abu Talib! Felicitări pentru că ai fost ales. Ai devenit stăpânul tuturor credincioșilor peste noapte, atât al bărbaților, cât și al femeilor.”²⁷

Oare cu acest prilej Ali (Pacea fie asupra sa!) a fost ales în vreo altă funcție, care să-l facă demn de aceste felicitări? Nu era Ali

²⁷ Ahmad b. Hanbal: *al-Musnad*, vol. 1V, p. 281; Ibn Hajar: *al-Sawa'iq*, p. 26; al-Tabari: *al-Tafsir*, vol. III, p. 428; al-Ghazali: *Sirr al-'alamin*, p. 9, Fakhr al-Din al-Razi: *al-Tafsir al-Kabir*, vol. III, p. 636; al-Hamawini: *Fara'id al-simtayn*, Capitolul XIII; Ibn Kathir: *al-Bidayah*, vol. V, p. 209; Ibn Sabbagh: *Fusul al-Muhimmah*, p. 25; al-Muhibb al-Tabari: *Riyad al-Nadira*, vol. II, p. 169

(Pacea fie asupra sa!) cunoscut până în acel moment? Era el un musulman oarecare care merita prietenia, la fel ca oricine altcineva?

Hasan b. Thabit, celebrul poet al Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), a fost prezent acolo alături de ceilalți pelerini și a înțeles cuvântul *mawla* ca însemnând imamatul și funcția de conducere. El a spus într-unul din poemele sale: „Profetul s-a întors către oameni și i-a spus lui Ali: «Ridică-te! Te fac, de azi înainte, lider și călăuză a oamenilor.»”

Dacă cineva studiază predica Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) în întregime, cu o minte deschisă, fără niciun fel de prejudecată și de idei preconcepute și dacă analizează dovezile și indiciile pe care le conține aceasta, nu va putea să ajungă decât la un singur înțeles al cuvântului *mawla*, atribuit lui Ali b. Abi Talib (Pacea fie asupra sa!) și anume: cel care are un drept mai mare de a hotărî și dreptul la guvernare absolută.

Dacă Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) nu a folosit cuvântul „comandant” (*amir*) la Ghadir Khumm, atunci când s-a referit la Ali (Pacea fie asupra sa!), să spună de exemplu: „După mine Ali va fi comandantul vostru”, este pentru că el a folosit în general cuvântul *amir* (comandant) în contextul treburilor militare și atunci când era vorba despre organizarea pelerinajului, în timp ce cuvântul *wilayah* (autoritatea de a guverna) era folosit în legătură cu nevoile națiunii musulmane (*ummah*) și într-adevăr, el a spus despre sine că este *wali* al credincioșilor. Nici măcar Dumnezeu nu s-a referit la Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) ca la un comandant (*amir*) în Coran, iar Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) nu s-a numit pe sine niciodată „comandant” (*amir*), în niciun hadith. De fapt, Coranul spune în mod explicit: „**Cei care îi iau oblăduitori**

(wali) pe Dumnezeu, pe trimisul Său și pe credincioși sunt în tabăra lui Dumnezeu. Ei vor fi biruitori!”²⁸ (Sfântul Coran 5:56)

În realitate, legătura dintre Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), căruia i se încredințase supravegherea musulmanilor și națiunea musulmană (*ummah*) este ca relația unui tată cu copiii săi, întrucât acesta este responsabil de administrarea celor necesare lor și de protejarea interesului lor; nu este o relație dintre comandant și cei conduși.

De asemenea, Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) nu a folosit cuvântul calif, sau succesor, în ceea ce-l privește pe Ali (Pacea fie asupra sa!), întrucât supunerea față de un succesor devine obligatorie numai după moartea persoanei pe care o succede, în timp ce intenția Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a fost de a exprima faptul că supunerea față de Ali (Pacea fie asupra sa!) este obligatorie pentru musulmani încă înainte de moartea sa. De aceea, el l-a numit stăpânul credincioșilor, ceea ce implică faptul că el avea această autoritate atât înainte, cât și după moartea celui mai nobil Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!). Pe baza *hadith*-ului de la Ghadir Khumm, el era stăpânul musulmanilor, întocmai ca Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), având „un drept mai mare asupra lor decât ei înșiși.”

al-Tirmidhi relatează acest *hadith* în cartea sa, *al-Sahih*, descriindu-l ca pe un *hadith* nobil și remarcabil, după care relatează faptul că Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a spus: „Ali este din mine și eu sunt din Ali; nimeni în afară de Ali nu are dreptul să facă ceva în numele meu.”²⁹

²⁸ Atât comentatorii sunniți, cât și cei šiiti, sunt de acord că acest verset face aluzie la Ali – Pacea fie asupra sa!

²⁹ al-Tirmidhi: *Jami' al-Sahih*, vol. V, p. 300. A se vedea și Ibn Majah: *al-Sunan*, vol. I, p. 44 și Ahmad b. Hanbal: *al-Musnad*, vol. IV, p. 164-5

al-Hakim relatează și el, în cartea sa *al-Mustadrak*, că Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a spus: „Oricine mă urmează pe mine, s-a supus lui Dumnezeu și oricine nu ascultă de mine nu s-a supus lui Dumnezeu. Oricine i se supune lui Ali, mi s-a supus mie, iar oricine nu i se supune lui Ali, mie nu mi s-a supus.”³⁰ De aceea, atunci când Trimisul lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a declarat în fața musulmanilor că Ali (Pacea fie asupra sa!) are aceeași autoritate asupra musulmanilor ca el însuși, astfel că ascultarea de el este echivalentă cu ascultarea față de Trimisul lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), el l-a proclamat de fapt pe Ali (Pacea fie asupra sa!) ca lider al tuturor musulmanilor și succesor în funcția de conducere, invitându-i pe aceștia să i se supună lui.

Unul dintre savanții șiiți scrie:

„Mărturisesc cu toată sinceritatea că, dacă Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) ar fi stat în mijlocul oamenilor, în ziua de Ghadir, spunând: „Pentru cel al cărui stăpân sunt eu, Abu Bekr este stăpânul său. O, Dumnezeule, iubește-l pe cel care-l iubește pe el și fii vrăjmașul celui care-i este vrăjmaș lui” aş fi deplin convins că Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) l-a desemnat pe Abu Bekr drept succesor al său. La fel, nu-mi pot imagina că marea mulțime de musulmani ar fi avut în acest caz vreun fel de îndoială că Abu Bekr a fost ales drept succesor. Dacă Trimisul lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) ar fi spus despre Abu Bekr că acesta are un drept mai mare asupra musulmanilor decât au ei înșiși și că aderarea la Coran este o protecție sigură împotriva răătăcirii, nu ar exista loc de îndoială.

³⁰ al-Hakim: *al-Mustadrak*, vol. III, p. 131

Vreau să subliniez faptul că șovăiala musulmanilor în ceea ce privește a fi de acord asupra faptului că *hadith*-ul de la Ghadir Khumm arată alegerea lui Ali (Pacea fie asupra sa!), de către Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), drept succesor al său, nu se sprijină pe încăpățănare și fanatism. Ea provine mai degrabă din faptul că ei au crescut într-o societate în care se crede că Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) nu a ales niciun succesor. Este greu pentru ei să împace această credință cu sensul clar al acestui *hadith*.³¹

Bineînțeles, nu se poate respinge posibilitatea ca unii companioni să nu i se fi supus Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), fără să o facă în mod deliberat, atunci când l-au ales pe succesorul acestuia. Aceștia au greșit pur și simplu în calculele lor.

Ei și-au imaginat funcția de conducere și de guvernare a națiunii musulmane (*ummah*) ca fiind doar o chestiune lumească, crezând probabil că le era permis să nu țină cont de cel pe care Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) îl alesese și să desemneze pe altcineva care să administreze chestiunile publice ale națiunii musulmane (*ummah*).

Un grup al companionilor și-a imaginat probabil că alegerea lui Ali (Pacea fie asupra sa!) de către Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) reprezenta doar una dintre acele chestiuni de natură socială, în care Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) se consulta uneori cu companionii săi. Dacă așa stau lucrurile, ei nu au reușit să înțeleagă toate scopurile pe care le-a avut în mintea sa Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și consecințele pe care le-a dorit atunci când a făcut această alegere. De asemenea, ei nu au putut să

³¹ *Amir al-Mu'minin*

înțeleagă consecințele dezastruoase pe care urma să le aibă, în cele din urmă, alegerea și hotărârea lor.

Obiecția lui Ali față de decizia companionilor

Unii întreabă de ce în cadrul reuniunii Saqifah, Ali (Pacea fie asupra sa!) nu a ridicat problema alegerii sale de către Trimisul lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) la Ghadir Khumm, drept succesor al său. Ei întreabă de ce el nu le-a spus imigranților și ajutoarelor că a fost ales de Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), astfel ca nimeni să nu aibă dreptul de a contesta succesiunea sa, sau să revendice funcția de calif? Oare miile de oameni care au fost prezenți la Ghadir Khumm au uitat evenimentul la care fuseseră martori?

Răspunsul este că Imamul a ridicat într-adevăr această problemă, ori de câte ori a considerat oportun, pentru a demonstra faptul că are dreptate, atunci când își revendica dreptul la succesiune și când protesta împotriva deciziei care fusese luată la Saqifah, amintindu-le astfel oamenilor de ceea ce s-a întâmplat la Ghadir Khumm. De exemplu, istoricii relatează următoarele:

„Când Fatima, fiica Profetului – Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale! – împreună cu (Ali Pacea fie asupra sa!) a căutat ajutorul companionilor, ei i-au răspuns: «O, fiică a Trimisului lui Dumnezeu! Noi i-am jurat credință lui Abu Bekr. Dacă Ali ar fi venit la noi înaintea acestui lucru, cu siguranță că noi nu l-am fi părăsit.» Ali (Pacea fie asupra sa!) a spus atunci: «Ar fi fost oare potrivit ca să ne certăm cu privire la califat chiar înainte de a fi îngropat Profetul?»³²

³² Ibn Qutaybah: *al-Imamah wa al-Siyasah*, vol. I, p. 12-13; Ibn Abi al-Hadid: *Șarh*; vol. II, p.5

De asemenea, în ziua în care a fost convocat consiliul alcătuit din cele șase persoane, iar Abd al-Rahman b. Awf și-a făcut clară dorința ca Uthman să fie ales drept calif, Imamul a spus: „Mă voi pune între tine și adevărul de netăgăduit. Pe Dumnezeu, există cineva dintre voi căruia Profetul – Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale! – să-i fi spus: «Pentru cel al cărui stăpân am fost eu până acum, de acum înainte Ali va fi stăpânul său. O, Doamne, iubește-l pe oricine-l iubește pe Ali și ajută-l pe oricine-l ajută pe Ali», poruncind ca acest lucru să fie transmis celor care erau absenți?” Toți membrii consiliului au confirmat adevărul cuvintelor pe care le-a rostit el, spunând: „Nimeni nu poate contesta nimic din toate acestea.”³³

Este o realitate istorică incontestabilă faptul că treizeci de companioni au depus mărturie în moscheea comunității din Rahba, în legătură cu evenimentul la care fuseseră martori la Ghadir Khumm. Istoricii relatează că într-o zi, Ali (Pacea fie asupra sa!) a spus în cadrul unei predici pe care o ținea în moschee: „O, musulmanilor, vă rog să-mi spuneți, în numele lui Dumnezeu: există cineva dintre voi care să fi fost martorul celor petrecute la Ghadir Khumm și care l-a auzit pe Trimisul lui Dumnezeu – Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale! – când m-a proclamat pe mine succesor al său și care i-a văzut pe oameni jurându-mi mie credință? Ridicați-vă și depuneți mărturie!”

În acel moment treizeci de persoane dintre cei prezenți s-au ridicat și au depus mărturie cu voce tare despre cele văzute la Ghadir Khumm.

O altă relatare a acestui incident spune: „Mulți s-au ridicat în picioare și au depus mărturie.”³⁴

³³ al-Khwarazmi: *al-Manaqib*, p. 217

³⁴ al-Muhibb al-Tabari: *Riyad al-Nadira*, vol. II, p. 162; Ibn Kathir: *al-Bidayah*, vol. V, p. 212; Ahmad b. Hanbal: *al-Musnad*, vol. I, p. 118-19

Această mărturie privitoare la ceea ce s-a întâmplat la Ghadir Khumm a fost depusă în moscheea din Rahbah, în timpul califatului lui Ali (Pacea fie asupra sa!), în al treizeci și cincilea an după hegira, iar proclamarea succesiunii lui Ali (Pacea fie asupra sa!) la Ghadir Khumm a avut loc în al zecelea an după hegira, în timpul pelerinajului de rămas bun, adică douăzeci și cinci de ani mai devreme.³⁵

Având în vedere faptul că mulți companionii în vârstă au murit în timpul acestui sfert de deceniu, mulți pierzându-și viața în timpul războaielor care au avut loc în timpul guvernării primilor trei califi, iar mulți companionii care erau încă în viață nu se aflau în Kufa, fiind împrăștiați în alte orașe, importanța acestei mărturii istorice cu privire la cele petrecute la Ghadir Khumm este evidentă. Ahmad b. Hanbal scrie: „Doar trei bărbați nu s-au ridicat în picioare, deși fuseseră prezenți la Ghadir Khumm. Ali (Pacea fie asupra sa!) i-a blestemat și aceștia s-au îmbolnăvit.”³⁶

Abu al-Tufayl spune: „Când am părăsit moscheea din Rahba, m-am întrebat cum se face că cea mai mare parte din popor (*ummah*) nu a acționat în conformitate cu *hadith*-ul de la Ghadir Khumm. M-am întâlnit cu Zayd b. Arqam să discut despre această chestiune cu el și i-am spus: «L-am auzit pe Ali (Pacea fie asupra sa!) spunând cutare și pe dincolo.» Zayd a răspuns: «Adevărul celor spuse de el este de netăgăduit; și eu am auzit aceasta de la Profet – Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale!»³⁷

Ali (Pacea fie asupra sa!) a citat *hadith*-ul de la Ghadir Khumm în sprijinul revendicării dreptului său în multe alte împrejurări. El l-a menționat ca dovadă a imamatului său în timpul Bătăliei cămilei, la Sifin și în Kufa, cât și în moscheea Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), în

³⁵ Ahmad b. Hanbal: *al-Musnad*, vol. IV, p. 370; Ibn Kathir: *al-Bidayah*, vol. V, p. 212

³⁶ Ahmad b. Hanbal: *al-Musnad*, vol. IV, p. 370. A se vedea și Ibn Qutaybah: *Kitab al-Ma'arif*, p. 194

³⁷ Ibn Majah: *al-Sunan*, vol. IV, p. 370

Medina, într-un moment în care erau prezente două sute de persoane de vază dintre imigranți și dintre companioni.³⁸

În afară de asta, au existat mulți factori care l-au împiedicat pe Ali (Pacea fie asupra sa!) să reacționeze puternic la ceea ce s-a întâmplat la Saqifah și care l-au făcut să aleagă în loc calea răbdării și a suferinței, o suferință pe care el însuși a descris-o ca fiind ca și cum ar avea „un ghimpe în ochi și un os în gât.”³⁹

Ar fi potrivit să cităm aici câteva pasaje din răspunsul pe care l-a dat regretatul savant Allamah Șaraf al-Din șeicului Salim al-Bișri:

„Fiecare cunoaște faptul că Imamul și prietenii săi din tribul Bani Hașim și din alte triburi nu au fost prezenți la Saqifah, atunci când a avut loc jurământul de credință față de Abu Bekr; de fapt, ei nici măcar nu au călcat pe acolo, fiind ocupați cu sarcina imperioasă și grea de a-l pregăti pe Profet – Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale! – pentru înmormântare, neputându-se gândi la altceva.”

„Încă nu se terminase ceremonia de înmormântare a Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale!), când cei care se adunaseră la Saqifah și-au terminat treaba. Ei i-au jurat credință lui Abu Bekr, i-au jurat acestuia loialitate și cu o clarviziune remarcabilă, s-au pus de acord să înfrunte cu hotărâre orice evoluție care avea să slăbească statul.”

„A fost oare Ali (Pacea fie asupra sa!) într-o poziție în care să-și argumenteze situația în fața oamenilor? I s-a dat vreo șansă să facă acest lucru, din moment ce jurământul de credință i-a fost dat lui Abu Bekr? Oponenții săi au dat dovadă de inteligență și viclenie politică și nu au pregetat să apeleze la violență. Chiar și în timpul nostru, câți sunt cei care consideră că este posibil să se ridice într-o

³⁸ al-Hamawini: *Fara'id al-simtayn*, Capitolul 58

³⁹ A se vedea *Khutbah Șaqşaqiyah* în *Nahj al-Balagha*, de al-Radi.

revoltă împotriva guvernului, sau să-l răstoarne, prin simpla presiune populară? Iar dacă cineva are intenția să facă acest lucru, va fi lăsat în pace?”

„Dacă veți compara trecutul cu prezentul, veți vedea că oamenii au fost în trecut la fel cum sunt și în zilele noastre și că situațiile de atunci sunt la fel ca cele de acum. Mai mult decât atât, dacă Ali (Pacea fie asupra sa!) și-ar fi revendicat dreptul în momentul acela, singurul rezultat ar fi fost confuzia și dezordinea și în continuare nu ar fi putut să-și solicite drepturile sale. Marele lui scop era păstrarea fundamentelor islamului și ale doctrinei unicității lui Dumnezeu. Suferința pe care a îndurat-o Ali (Pacea fie asupra sa!) în timpul acela a fost foarte dureroasă. Asupra lui apăsau două chestiuni extrem de importante. Pe de o parte, alegerea sa explicită în funcția de calif (*khalif*) și moștenitor (*wasiyy*) al Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale!) îi suna încă în urechi și-l indemna să acționeze. Pe de altă parte însă, tulburările și revoltele care au apărut din toate direcțiile au servit ca o avertizare că situația din întreaga Peninsulă Arabă putea să se prăbușească; oamenii și-ar fi putut schimba atitudinea cu toții, lucru care ar fi dus la dispariția islamului. Pe lângă asta, el era amenințat și de existența fățarnicilor din Medina, a căror putere crescuse după moartea Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale!). În acel moment, musulmanii erau ca o turmă de oi abandonată în mijlocul unei ploii torențiale, într-o noapte întunecată de iarnă, înconjurată de lupi feroce și de prădători.”

„Musaylamah al-Kadhdhab, Talhah b. Khuwaylid și Sijah, fiica lui al-Harith, împreună cu mulțimea care se adunase în jurul lor, se străduiau din greu, făcând tot posibilul să distrugă islamul și să-i învingă pe musulmani.”

„Ca și cum toate acestea nu ar fi fost de ajuns, împăratul persan și cel bizantin, cât și alți conducători puternici ai aceluși timp, așteptau un prilej favorabil pentru a ataca islamul. De asemenea,

mulți alții, în ura lor față de Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și față de companionii acestuia, erau gata să folosească orice mijloace pentru a se răzbuna pe islam și au văzut în moartea liderului islamului o ocazie favorabilă pentru a cauza diversiune și distrugere.”

„Ali se afla așadar la o răscruce de drumuri și era firesc ca cineva de valoarea sa să-și sacrifice dreptul său la califat, pentru cauza islamului și a musulmanilor. Cu toate acestea, chiar și atunci când și-a sacrificat dreptul său, el își dorea să adopte o atitudine potrivită față de cei care i-au uzurpat dreptul său, într-un mod care să nu conducă la dezordine și la dezbinare între musulmani și care să nu creeze un prilej bun pentru dușmanii islamului. El a rămas de aceea acasă și nu i-a jurat credință lui Abu Bekr, până când a fost forțat să-și părăsească locuința și a fost adus la moschee. Dacă s-ar fi dus de bună voie să jure credință, el efectiv ar fi renunțat la revendicarea dreptului său la califat, iar susținătorii săi ar fi fost lăsați fără niciun argument pe care ar fi putut să-l aducă în numele său. Alegând calea pe care a ales-o, el a realizat două lucruri: păstrarea islamului și protejarea formei legitime a califatului. El a acționat în acest mod pentru că și-a dat seama că în acele împrejurări, păstrarea islamului depindea de încheierea păcii cu califii. Singurul lucru care l-a motivat să facă asta a fost dorința de a proteja legea islamică (*shari'ah*) și religia; de fapt, renunțând de dragul lui Dumnezeu la funcția care-i aparținea lui de drept, el a acționat în conformitate cu datoria dictată atât de rațiune, cât și de religie, acordând prioritate celei mai importante datorii, dintre cele două datorii contradictorii.”

„Pe scurt, situația existentă în acel moment a făcut imposibil ca el să ia sabia și să se revolte, sau să se certe pentru drepturile sale și să critice starea de lucruri în tânăra comunitate musulmană. Cu toate acestea, Ali și descendenții săi – Pacea fie asupra lor! – Cât și savanții devotați cauzei lui, au găsit întotdeauna căi potrivite și inteligente de a reaminti comunității musulmane recomandările

lăsate de Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) la Ghadir Khumm. Așa cum știu toți savanții, ei au propovăduit fără încetare tradițiile importante ale Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!).”⁴⁰

Poziția lui Ali așa cum reiese ea din alte tradiții ale Profetului

Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) nu l-a proclamat pe Ali (Pacea fie asupra sa!) lider al musulmanilor și succesor al său doar la Ghadir Khumm, în mod oficial și în prezența oamenilor. În al treilea an al misiunii sale, când i s-a poruncit să propovăduiască islamul în public, el l-a ales pe Ali (Pacea fie asupra sa!) ca succesor al său. Este cunoscut faptul că în primii trei ani ai misiunii sale profetice, cel mai nobil Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), nu i-a chemat pe oameni la islam în mod public, ci în secret. În al treilea an al misiunii sale, el a fost însărcinat să le invite pe rudele sale la islam în mod deschis.⁴¹

După aceea el l-a însărcinat pe Ali (Pacea fie asupra sa!) să invite patruzeci de persoane dintre personalitățile de vază ale quraișiților la un ospăț, iar aceste patruzeci de rude ale Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) au acceptat invitația.

La prima întrunire, afirmațiile absurde ale lui Abu Lahab, furia manifestată de acesta și aroganța sa dezlănțuită a făcut ca reuniunea să se termine în confuzie. Ziua următoare, când s-au strâns din nou cu toții conform recomandării celui mai nobil Trimis (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), mai

⁴⁰ Șaraf al-Din: *al-Muraja'at*, traducerea în limba persana, p. 429

⁴¹ A se vedea Sfântul Coran 26:214

întâi musafirii au fost serviți cu bucate, iar apoi a sosit timpul pentru hrana spirituală. Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) s-a ridicat în mijlocul rudelor sale, L-a lăudat și s-a rugat Creatorului și a spus:

„Jur că nu există nimeni care să merite închinarea, în afară de Unicul Dumnezeu, iar eu sunt trimisul Său pentru voi și pentru toată omenirea. V-am adus calea fericirii în ambele lumi. Domnul meu mi-a poruncit să vă invit la religia islamului și vă dau vestea bună că acela dintre voi care va accepta primul invitația mea și care mă va ajuta în misiunea mea, va fi fratele meu (*akhi*), moștenitorul meu (*wasiyyi*) și succesorul meu (*khalifati*).”

Aceste cuvinte i-au deranjat foarte mult pe cei prezenți la reuniune, întrucât le fusese ofensată mândria și se părea că vocea adevărului și invitația Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) nu va fi luată în considerare. Deodată, s-a ridicat în picioare Ali b. Abi Talib (Pacea fie asupra sa!), care a strigat: „O, Muhammad, eu cred în unicitatea lui Dumnezeu și în profeția ta și mă depărtez de închinătorii la idoli.”

Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) i-a poruncit lui Ali (Pacea fie asupra sa!) să se așeze. Apoi el a mai repetat de două ori invitația sa, dar aceste cuvinte ale adevărului nu au avut niciun efect asupra inimilor celor adunați acolo. Nimeni în afară de Ali (Pacea fie asupra sa!) nu a răspuns la chemarea Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!). Acceptarea invitației de către Ali (Pacea fie asupra sa!) și declarația sa că este de acord cu Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a venit într-un moment în care acesta tocmai ajunsese la vârsta maturității. Când toți ceilalți au stat tăcuți și fără grai, el s-a ridicat cu curaj și a declarat faptul că acceptă chemarea Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a doua oară. Apoi, Profetul (Pacea și binecuvântările lui

Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) s-a întors către mulțime și a spus:

„Ali este fratele, moștenitorul și succesorul meu, dintre voi. Să vă supuneți lui, să-l urmați și să acordați atenție cuvintelor sale.”⁴²

Reacția musafirilor adunați acolo a fost extrem de ostilă, întrucât ei doreau să înlăture efectul și consecințele declarației Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și de aceea s-au ridicat în picioare și au părăsit întrunirea în modul cel mai nedemn și mai nepolitic. Acest eveniment constituie unul dintre capitolele cele mai clare și mai semnificative ale istoriei și niciunul dintre istoricii renumiți nu a găsit de cuviință să nege faptul că s-a întâmplat. Nici măcar cei cu vederile cele mai înguste dintre ei nu au omis acest eveniment istoric din scrierile lor.

În acel moment delicat și periculos, când Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a fost singur, căutând să-și realizeze marele și nobilul său scop, el avea nevoie de un ajutor și de un aliat capabil să-l sprijine cu tărie și cu eroism. O astfel de persoană putea să fie doar cineva pregătit să se dedice pe deplin Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și care ajunsese la cel mai înalt nivel de sinceritate, de curaj și de ascultare de Dumnezeu, astfel ca, de îndată ce ar fi venit să-și exercite funcția de succesor, să fie o oglindă care să reflecte toată cunoașterea, înțelepciunea și puritatea morală a Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!).

⁴² Ahmad b. Hanbal: *al-Musnad*, vol. I, p. 111, 159. Ibn al-Athir: *al-Kamil*, vol. II, p.22; al-Tabari: *al-Tafsir*, vol. II, p. 216; Abu al-Fida': *al-Tarikh*, vol. I, p. 119; al-Ganji: *Kifayatal-Talib*, p.89. al-Nasa'i: *al-Khasa'is*, p. 18; al-Halabi: *al-Sirah*, vol. I, p.304; Ibn Abi 'l-Hadid: *Şarh*, vol. III, p. 255; al-Suyuti, *Jam' al-Jawami'*, vol. VI, p. 408; al-Khifaji: *Şarh al-Şifa'*, vol. III, p. 37

Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) știa că deși era posibil ca unele dintre rudele sale să accepte invitația lui și să vină să îmbrățișeze islamul, niciuna dintre ele nu ar fi fost gata să se angajeze să colaboreze în mod activ, sau să înfrunte multele forțe îndreptate împotriva sa, pe idolatrii din Arabia și pe Oamenii Cărții. Un asemenea angajament ar fi implicat în mod necesar o luptă prelungită și neîndurătoare împotriva tuturor sectoarelor societății arabe, întrucât niciunul dintre ele nu era dispus să tolereze o chemare care urma să le schimbe credințele și să-i facă să-și abandoneze idolii. Propunerea că ar trebui să facă astfel nu putea decât să le stârnească marea lor dușmănie, astfel că un conflict era complet inevitabil, un conflict care ar fi condus la distrugerea proprietăților celor care s-ar fi aliat cu Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!).

Cel care era gata să devină un scut protector pentru Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) în acele împrejurări nefavorabile și chiar să-și riște propria viață trebuie să fi fost o persoană extraordinară. Fără îndoială că nu exista nimeni între rudele Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) care să posede calitățile necesare în afară de Ali (Pacea fie asupra sa!), care a fost menit să demonstreze în evenimentele chinuitoare și dificile care urmau să se întâmple trăsăturile sale de caracter extraordinare și unice, eroismul și devotamentul său.

Semnificația declarației făcute de Trimisul lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) în acea zi este astfel clară. Ea ne permite să înțelegem de ce acesta și-a asumat răspunderea să numească drept succesor și moștenitor al său pe cel care i-a promis colaborare deplină.

Luând în considerare versetul coranic *„El nu vorbește din patimă.*

Aceasta este o Dezvăluire ce i-a fost dezvăluită” (Sfântul Coran

53:3-4) trebuie să deducem că în acea zi, în timpul perioadei de început a misiunii sale, Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) l-a ales în mod clar și lămurit pe Ali (Pacea fie asupra sa!), ca acesta să fie lider și să-i călăuzească pe oameni după moartea sa.

Tradiția în care este consemnată această întâmplare arată de asemenea că chestiunea succesiunii era prerogativa directă a lui Dumnezeu și a Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și că oamenii nu pot rezolva o problemă atât de importantă potrivit propriilor lor dorințe. Într-adevăr, problema succesiunii era de o asemenea importanță, încât imamatul a fost proclamat împreună cu profeția, cu aceeași ocazie, într-o reuniune la care au participat cele mai remarcabile rude ale Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!).

Renumitul istoric Ibn Hișam scrie:

„Ali b. Abi Talib a fost primul bărbat care a crezut în Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), care s-a rugat împreună cu el și care a confirmat adevărul a ceea ce i-a dat Dumnezeu, deși în ziua aceea el era doar un copil de zece ani.”⁴³

Anas b. Malik afirmă: "Profetul și-a început misiunea într-o zi de luni, iar Ali a îmbrățișat islamul într-o zi de marți."⁴⁴

Ibn Majah, în cartea sa, al-Sunan și al-Hakim, în cartea sa, al-Mustadrak, consemnează faptul că Ali (Pacea fie asupra sa!) a spus:

⁴³ Ibn Hișam: al-Sirah, vol. I, p.245

⁴⁴ al-Hakim: al-Mustadrak, vol. III, p. 312

"Eu sunt robul lui Dumnezeu și fratele Trimisului Său. Eu sunt foarte sincer și numai un mincinos va spune același lucru după mine. Eu am efectuat rugăciunea cu șapte ani înaintea tuturor celorlalți." ⁴⁵

Cel mai nobil Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a subliniat de multe ori faptul că decizia în ceea ce privește problema conducerii națiunii musulmane (ummah) Îi aparține doar lui Dumnezeu și că el nu a avut niciun rol în acest sens.

al-Tabari consemnează următoarele în istoria sa:

„Un șef de trib pe nume al-Akhnas i-a jurat credință Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) cu condiția ca funcția de conducere a ummah-ei să-i fie atribuită lui după moartea Profetului. Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) i-a răspuns: „Acesta este un lucru care-I aparține lui Dumnezeu; El îl va alege în această funcție pe cel pe care-l va considera potrivit.” Șeful respectiv a fost dezamăgit și i-a trimis un mesaj Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) spunând că este inacceptabil să se ostenească și să depună eforturi doar ca să vadă cum funcția de conducere merge în altă parte.” ⁴⁶

Poate atunci să fie permis ca să se prefere un lider ales de oameni mai mult decât cel ales de Dumnezeu și de Trimisul Său, sau ca această persoană nobilă să fie așezată sub autoritatea altcuiva, obligând-o pe aceasta să i se supună și să urmeze porunca altcuiva?

Coranul afirmă în mod clar: ***„Când Dumnezeu și trimisul Său s-au hotărât asupra unui lucru, nu se cade nici unui credincios, și nici unei credincioase să stăruie în alegerea acelui lucru. Cel care***

⁴⁵ Ibn Majah: al-Sunan, vol. I, p. 44; al-Hakim: al-Mustadrak, vol. III, p. 112

⁴⁶ al-Tabari: Tarikh, vol. II, p. 172

nu dă ascultare lui Dumnezeu și trimisului Său se va rătăci în chip vădit.” (33:36)

De aceea, când Dumnezeu alege o anumită persoană să fie călăuză și lider al oamenilor, acea persoană este calif, chiar dacă comunitatea musulmană nu-i permite să-și exercite autoritatea guvernamentală. Este la fel ca în cazul profeției: dacă Dumnezeu alege o persoană ca profet, acea persoană este profet, chiar dacă oamenii nu cred în el și refuză să i se supună.

O altă declarație importantă în care Trimisul lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a subliniat în fața națiunii islamice (*ummah*) că Ali (Pacea fie asupra sa!) este liderul și conducătorul ei este *hadith*-ul cunoscut ca „*hadith*-ul rangului” (*hadith al-manzilah*). Împrejurările în care a fost rostit sunt următoarele:

Într-o zi Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a aflat că armatele din Bizanț fuseseră mobilizate pentru un atac asupra orașului Medina, sperând să obțină o victorie rapidă. La auzul acestor lucruri, el a poruncit să se ia măsuri de precauție și printr-o singură poruncă el a adunat o mare armată a musulmanilor, pentru a se confrunța cu dușmanul.

În același timp, a ajuns la Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) vestea că fățarnicii își adunaseră și ei forțele cu scopul de a cauza dezordine în oraș, în timpul absenței Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) pe care o așteptau, prin omoruri și incitând oamenii la violențe.

Cel mai nobil Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) l-a ales pe Ali (Pacea fie asupra sa!) ca să păzească orașul în locul său și i-a poruncit să rămână în Medina până când se va întoarce el, administrând treburile musulmanilor. Când fățarnicii și-au dat seama de faptul că planurile

lor perfide fuseseră divulgate, ei au început să răspândească zvonuri nefondate, în speranța că vor slăbi poziția lui Ali (Pacea fie asupra sa!). Ei au insinuat faptul că Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) era supărat pe Ali (Pacea fie asupra sa!) și că din această cauză nu i s-a permis să-l însoțească pe Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) într-o expediție militară atât de importantă.

Ali (Pacea fie asupra sa!) a fost foarte tulburat și mâhnit de aceste zvonuri care circulau și s-a grăbit să ajungă acolo unde era Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), care părăsise deja Medina. El i-a spus ce s-a întâmplat, iar acesta a clarificat o dată și pentru totdeauna, într-o singură frază scurtă, care a rămas în istorie, poziția specială ocupată de Ali (Pacea fie asupra sa!):

„Nu ești bucuros că relația ta cu mine este ca relația dintre Aaron și Moise, cu excepția faptului că nu va mai exista niciun profet după mine?”⁴⁷

La sfârșitul acestui *hadith* există o propoziție pe care mulți savanți sunniți au consemnat-o în cărțile lor:

„Nu este potrivit să plec fără ca tu să fii reprezentantul și succesorul meu.”⁴⁸

⁴⁷ al-Bukhari: *al-Sahih*, vol. III, p.58; Muslim: *al-Sahih*, vol. II, p. 323; Ibn M'ajah: *al-Sunan*, vol. I, p. 28; al-Hakim: *al-Mustadrak*, vol. III, p. 190; Ibn Hajar: *Sawa'iq*, p. 30; al-Muttaqi al-Hindi: *Kanz al-'Ummal*, vol. VI, p. 152; al-Qunduzi: *Yanabi' al-Mawaddah*, p. 240; al-Nasa'i: *al-Khasa'is*, p.7; Ibn Sa'd: *al-Tabaqat*, vol. III, p.24

⁴⁸ (al-Hakim: *al-Mustadrak*, vol. III, p. 63; al-Nasa'i: *al-Khasa'is*, p. 63; al-Hamawini: *Fara'id al-simtayn*, vol. I, p. 328 al-Dhahabi: *Talkhis al-Mustadrak*, vol. III, p. 132; Ahmad b. Hanbal: *al-Musnad*, vol. I, p. 331; al-Khwarazmi: *al-Manaqib*, p. 72; al-Ganji: *Kifayat al-Talib*, p. 116; Ibn Asakir: *al-Tarikh al-Kabir*, vol. I, p. 203; al-Biladhuri: *Ansab al-Ashraf*, vol. II, p. 106; Ibn Kathir: *al-Bidayah*, vol. VII, p. 338; al-'Asqalani: *al-Isabah*, vol. II, p.509.)

Sa'd b. Abi Waqqas, care era un dușman încăpățânat al lui Ali (Pacea fie asupra sa!), menționează același *hadith* pentru a demonstra statutul său înalt.

Când Mu'awiyah a dorit ca locuitorii orașului Mecca să-i jure credință lui Yazid, el a convocat un consiliu alcătuit dintr-un număr de companioni, în locul cunoscut sub numele de al-Nadwah. El a început să-l condamne și să-l critice pe Ali (Pacea fie asupra sa!), așteptându-se ca Sa'd să fie de acord cu el cel puțin în această privință. Dar împotriva așteptărilor lui, Sa'd s-a întors către Mu'awiyah spunând: „De fiecare dată când îmi amintesc de trei momente strălucite din viața lui Ali (Pacea fie asupra sa!) îmi doresc din adâncul inimii ca acestea să fi fost ale mele. Primul dintre cele trei este cel din ziua în care Trimisul lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) i-a spus lui Ali (Pacea fie asupra sa!): **«Relația ta cu mine este ca relația dintre Aaron și Moise, în afară doar de faptul că nu va mai exista niciun profet după mine.»**

Al doilea a avut loc în câmpul de la Khaybar, când Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a spus: **«Mâine îi voi încredința stindardul celui care-L iubește pe Dumnezeu și pe Profetul Său și pe care Dumnezeu și profetul Său îl iubesc. El va fi cuceritorul cetății Khaybar, pentru că el nu se întoarce niciodată cu spatele în fața dușmanului.»**

Al treilea a avut loc în ziua în care Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) s-a aflat în polemică cu creștinii din Najran. El i-a adunat în jurul său pe Ali, Fatima, Hasan și pe Husein (Pacea fie asupra lor!) și i-a prezentat lui Dumnezeu spunând: **«O, Doamne, aceștia sunt cei din casa mea.»**⁴⁹

⁴⁹ Muslim: *al-Sahih*, vol. VII, p. 120; Ibn 'Asakir: *al-Tarikh al-Kabir*, vol. I, p. 334; Ibn Kathir: *al-Bidayah*, vol. VII, p. 341; al-Muttaqi al-Hindi: *Kanz al-'Ummal*, vol. XIII, p.

În *hadith*-ul în care Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a comparat relația dintre el și Ali cu cea dintre Moise și Aaron, el l-a ales în mod implicit pe Ali (Pacea fie asupra sa!) ca frate, ajutor și reprezentant al său, cât și ca lider al națiunii musulmane (*ummah*), iar faptul că el a lăsat la o parte doar profeția, arată natura cuprinzătoare a poziției acordată lui Ali (Pacea fie asupra sa!).

Dacă facem trimitere la Coran, vom vedea că Dumnezeu Atotputernicul i-a dăruit lui Moise tot ceea ce a cerut acesta și potrivit rugăminții sale, El l-a ales pe Aaron ca ajutor, asistent, reprezentant și succesor al lui Moise în fața oamenilor și l-a făcut pe acesta profet.⁵⁰ Din moment ce Aaron a fost liderul lui Bani Isra'il, poziția lui Ali (Pacea fie asupra sa!) era una asemănătoare. Așa cum cel mai nobil Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) era liderul tuturor musulmanilor, iar acțiunile lui Ali (Pacea fie asupra sa!) în numele lui, ca reprezentant al său, atunci când acesta nu era prezent, erau de aceea complet firești, fiind o consecință a faptului că acesta era reprezentantul său în foarte multe aspecte. De asemenea, funcția de reprezentare exercitată de Aaron atunci când Moise a mers la locul întâlnirii nu a avut un caracter temporar.

Cineva ar putea fi de părere ca funcția de înlocuitor al Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) deținută de Ali (Pacea fie asupra sa!) a fost limitată la perioada de timp în care Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a fost absent din Medina, astfel că *hadith*-ul în discuție nu poate fi luat ca având un înțeles general, sau că nu poate fi considerat dovadă că

163; Ibn Majah: *al-Sunan*, vol. I, p.58; al-Nasa'i: *al-Khasa'is*, p.50; al-Qunduzi: *Yanabi' al-Mawaddah*, p. 51.

⁵⁰ A se vedea Sfântul Coran 20:29-32

el este succesorul Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!).

La acest lucru răspundem că de fiecare dată când Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) părăsea capitala statului islamic, el alegea întotdeauna pe cineva care să acționeze ca reprezentant al său. Dacă prin comparația lui Ali (Pacea fie asupra sa!) cu Aaron, Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) nu a intenționat decât desemnarea obișnuită a unui reprezentant, limitându-i autoritatea la orașul Medina și doar pentru perioada de timp în care Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) era absent, de ce nu a folosit o expresie similară pentru ceilalți companioni favoriți pe care i-a ales ca reprezentanți? De ce nu a folosit aceleași cuvinte sau cuvinte asemănătoare pentru a descrie serviciile aduse de aceștia?

Istoria nu oferă nicio dovadă că Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a rostit aceste cuvinte referindu-se la altcineva în afară de Ali (Pacea fie asupra sa!). Purul adevăr cu privire la acest lucru este că Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a folosit acest prilej pentru a declara virtuțile lui Ali (Pacea fie asupra sa!), pentru a-l desemna pe el ca succesor al său și pentru a clarifica faptul că el era singurul său moștenitor. Dacă Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) ar fi intenționat să-l aleagă drept reprezentant al său doar pentru o perioadă limitată de timp, nu ar fi avut rost să specifice că profeția este exclusă din prerogativele funcției sale. Afirmatia sa ar fi fost atunci fără sens, adică: „Ali, rămâi reprezentant al meu pentru o vreme, până când mă întorc, dar nu vei fi profet după mine.” Specificarea faptului că profeția este exceptată are rost numai dacă puterile și atribuțiile diverse ale lui Aaron ar continua să-i aparțină lui Ali (Pacea fie asupra sa!) după moartea Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!).

Mai mult decât atât, această expresie a fost folosită de Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) pentru a-l desemna pe Ali (Pacea fie asupra sa!) ca succesor al său și în alte situații, nu doar când l-a ales ca reprezentant al său în Medina, așa cum arată mărturiile aduse de istorie. De exemplu, în primele zile ale hegirei, când Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a cerut fiecărui musulman să încheie un legământ de frăție cu un alt musulman, Ali (Pacea fie asupra sa!) s-a îndreptat plin de tristețe spre locul în care era Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și i-a spus: „Cum se face că ai ales pentru fiecare musulman un frate, dar nu ai ales pe nimeni ca să-mi fie frate?” În prezența unui grup de companioni, Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a răspuns: „Jur pe Domnul Care m-a trimis cu mesajul adevărului că am amânat acest lucru doar ca să te fac pe tine fratele meu. Tu ești pentru mine la fel cum a fost Aaron pentru Moise, doar cu excepția faptului că după mine nu va mai exista niciun profet. Tu ești moștenitorul și fratele meu.”⁵¹

Acest *hadith* demonstrează pe lângă alte lucruri faptul că restricționarea lui Ali (Pacea fie asupra sa!) în ceea ce privește profeția nu se datora vreunei nepotriviri din partea sa, ci numai faptului că Muhammad (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a fost cel care a pecetluit lanțul profețiilor. Dacă profeția nu ar fi fost pecetluită prin el, Ali (Pacea fie asupra sa!) ar fi fost fără îndoială, un profet.

Trimisul lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) l-a numit pe Ali (Pacea fie asupra sa!) frate al său în mai multe situații.

Citim astfel în cartea *Sirah* a lui al-Halabi:

⁵¹ al-Muttaqi al-Hindi: *Kanz al-'Ummal*, vol. V, p.31

„După ce Profetul a încheiat legăminte de frăție între companionii (de exemplu, între Abu Bekr și Umar, între Usayd b. Hudayr și Zayd b. al-Harithah, între Abd al-Rahman bin Auf și Sa'd b. al-Rabi și între Abu Ubaydah și Sa'd b. Mu'adh), el l-a luat pe Ali de mână și a declarat: «Acesta este fratele meu.» După aceea Ali și Trimisul lui Dumnezeu au fost frați.”⁵²

Într-o altă situație, vorbind despre o chestiune privitoare la Ali (Pacea fie asupra sa!), la fratele său, Jafar și la Zayd b. al-Harithah, Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) i s-a adresat lui Ali (Pacea fie asupra sa!) după cum urmează: „Iar tu, o, Ali, tu ești fratele și tovarășul meu.”⁵³

Cu o altă ocazie el a spus: „Tu vei fi fratele și companionul meu în Paradis.”⁵⁴

Să vedem acum ce înseamnă frăția în acest context.

Pentru a desființa și pentru a șterge toate formele de diferențe tribale și privilegiile care erau contrare normelor dreptății divine, Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a luat o serie de măsuri necesare, mai presus de toate fiind instituirea unui tip special de frăție între musulmani, după emigrarea la Medina. Dorința sa a fost să instaureze o frăție completă în cadrul națiunii (*ummah*) islamice, nu ca pe o noțiune abstractă, ci ca pe o realitate palpabilă și concretă. Prin unirea a doi frați adoptivi, care nu erau legați prin niciun fel de legături de sânge sau de rudenie, ci numai prin apropierea de Dumnezeu și prin credința în adevărurile religiei Sale, noua frăție a islamului începea să înflorească într-o formă practică. Frăția spirituală a devenit astfel echivalentă cu rudenia genealogică. Legăturile dintre doi frați adoptivi, fiecare aparținând unui alt trib și dintr-un oraș diferit a

⁵² al-Halabi: *al-Sirah*, vol. II, p. 97. Ibn Hişam: *al-Sirah*, vol. I, p.505

⁵³ Ibn Sa'd: *al-Tabaqat*, vol. VIII, p. 114

⁵⁴ Ibn 'Abd al-Barr: *al-Isti'ab*, vol. II, p. 460; al-Khatib al-Baghdadi: *Tarikh Baghdadi*, vol. XII, p. 268; al-Firuzabadi: *Fada'il al-Khhamsah*, vol. I, p.114

contribuit mai mult la extinderea generală a prieteniei și afecțiunii între toți membrii celor două triburi diferite, astfel că s-a format o rețea de legături spirituale și emoționale adânci.

Frăția dintre cel mai nobil Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și Ali (Pacea fie asupra sa!) luase ființă cu nu mai puțin de zece ani înainte de hegira, când Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a convocat o întrunire a rudelor sale, în casa sa, pentru a le cere acestora ajutorul. Scopul pe care l-a avut Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), atunci când a stabilit această legătură frățască cu Ali (Pacea fie asupra sa!), a fost fără îndoială diferit de acela de a crea legături între două triburi, sau între locuitorii a două orașe, scop pe care a căutat să-l realizeze în Medina, pentru că nu exista o asemenea distanță sau diferență care să-l separe de Ali (Pacea fie asupra sa!). Ei erau deja rude, fiind veri și existau deja legături strânse și puternice între ei.

Motivul stabilirii frăției dintre Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și Ali (Pacea fie asupra sa!) trebuie să fi fost de aceea o afinitate spirituală și intelectuală, o simpatie interioară reciprocă. Ali (Pacea fie asupra sa!) era cel care semăna cel mai bine cu marele fondator al islamului, în ceea ce privește calitățile sale spirituale, cunoașterea, devotamentul și înțelegerea sa profundă. Frăția dintre Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și Ali (Pacea fie asupra sa!) avea de aceea o semnificație specială, care depășea această viață, ajungând pe câmpul învierii și pe tărâmul vieții de apoi. Al-Hakim consemnează în cartea sa, *al-Mustadrak*, următoarea remarcă adresată lui Ali (Pacea fie asupra sa!) de către Trimisul lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), transmisă prin două lanțuri de narare diferite: „Tu ești fratele meu în această viață și în viața de apoi.”⁵⁵

⁵⁵ al-Hakim: *al-Mustadrak*, vol. III, p. 414; al-Tirmidhi: *Jami' al-Sahih*, vol. V

Într-o zi, când Abu Bekir, Umar și Abu Ubaydah se aflau în prezența Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), el și-a așezat mâna pe umărul lui Ali (Pacea fie asupra sa!) și a spus: „O, Ali, tu ești prima persoană care a acceptat islamul și care a crezut în mine. Tu ești pentru mine așa cum a fost Aaron (Harun) pentru Moise (Musa).”⁵⁶

Odată, Umar l-a văzut pe un om care-l insulta pe Ali b. Abi Talib. Umar i-a spus: „Tu ești fățarnic, pentru că l-am auzit pe Trimisul lui Dumnezeu spunând despre Ali: «Numai Ali este pentru mine așa cum a fost Aaron (Harun) pentru Moise (Musa), doar cu excepția faptului că nu va mai exista niciun profet după mine.»”⁵⁷

Ceea ce trebuie observat în această tradiție este că din moment ce particula din limba arabă *innama* (numai) implică exclusivitatea, Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) nu se putea referi la funcția de reprezentare a lui Ali (Pacea fie asupra sa!) ca fiind doar temporară, pentru că uneori el a ales și pe alții ca reprezentanți ai săi. Cuvintele lui Umar mai sugerează și faptul că el a înțeles din declarația Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) că el l-a făcut pe Ali (Pacea fie asupra sa!) egalul său în toate privințele, cu excepția profeției, întrucât i-a spus celui care-l insulta pe Ali (Pacea fie asupra sa!): „Tu ești fățarnic.” Fățarnicia acestuia era într-adevăr, mai rea decât necredința arătată în mod deschis.

Oricât de înalt ar fi statutul unui credincios, a-l insulta nu înseamnă nici necredință, nici fățarnicie. Umar și mulți alți companioni obișnuiau să se insulte unul pe altul, dar nimeni nu a interpretat vreodată acest comportament ca însemnând necredință sau fățarnicie. Cu toate acestea, insultarea Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și a

⁵⁶ al-Muttaqi al-Hindi: *Kanz al-'Ummal*, vol. VI, p. 395

⁵⁷ Ibn Asakir: *al-Tarikh al-Kabir*, vol. I, p. 360-61; al-Khatib al-Baghdadi: *Tarikh Baghdad*, vol. VII, p.453

familiei sale înseamnă într-adevăr necredință și de aceea se poate spune că Umar b. al-Khattab a înțeles cuvintele Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) ca însemnând că Ali (Pacea fie asupra sa!) avea același statut ca al Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) însuși.

Hadith-ul corăbiei (hadith al-safinah) este încă o tradiție foarte bine cunoscută și acceptată în mod universal, care se găsește în cărțile savanților sunniți renumiți și care demonstrează rolul familiei Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) în ceea ce privește asumarea funcției de conducere și călăuzire a națiunii (*ummah*) islamice. Abu Dharr al-Ghifari relatează că Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a spus: „***Cei din Casa mea sunt pentru voi la fel ca Arca lui Noe (Nuh). Oricine se îmbarcă pe ea, va fi salvat, iar oricine o părăsește, se va îneca.***”⁵⁸

Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) descrie astfel, într-un mod foarte clar, statutul pe care-l are familia sa și rolul ei fundamental în călăuzirea omenirii și în îndrumarea națiunii (*ummah*) islamice. El avertizează cu privire la consecințele periculoase pe care le va avea abandonarea persoanelor nobile și salvatoare din Casa sa, o cale ce-i va conduce pe cei care o aleg, la întuneric și rătăcire.

Semnificația comparației dintre persoanele aparținând Familiei Profetului (*Ahl al-Beyt*) (Pacea fie asupra lor!) și Arca lui Noe (Nuh) este că aceleora care urmează călăuzirea acestora referitor la îndeplinirea îndatoririlor lor religioase și ale căror fapte sunt în conformitate cu poruncile lor, li se va garanta mântuirea de pedeapsa înspăimântătoare care-i așteaptă în Ziua Judecății. Oricine li se

⁵⁸ al-Muttaqi al-Hindi: *Kanz al-'Ummal*, vol. I, p. 250; Ibn Hajar: *al-Sawa'iq*, p. 75; al-Hakim: *al-Mustadrak*, vol. III, p. 343; al-Qunduzi: *Yanabi' al-Mawaddah*, p. 257. Ibn al-Sabbagh: *al-Fusul al-Muhimmah*, p. 10; al-Sabban: *Is'af al-Raghibin*, p. 111; al-Shiblanji: *Nur al-Absar*, p. 114

împotrivește și nu ascultă de ei, cine se depărtează de această axă de orientare, este la fel ca cei care au căutat adăpost de furtuna îngrozitoare a potopului pe vârfurile munților, în loc să caute adăpost în Arca lui Noe (Nuh). Singura diferență este aceea că aceștia din urmă și-au găsit moartea înecându-se, în timp ce primii se vor scufunda în chinul focului Iadului și al pierzării veșnice.

Cel mai nobil Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) i-a descris pe cei din Casa sa astfel:

„Cei din Casa mea sunt ca stelele care-i ajută pe oameni să găsească drumul pe mare și în deșert, scăpându-i de rătăcire și de greșeală.”⁵⁹

El a mai spus: ***„Oricine caută adăpost la cei din Casa mea, va fi protejat de rătăcire și pierzare, iar oricine li se va împotrivi lor, va cădea pradă discordiei și divergențelor și se va alătura grupului Satanei.”***⁶⁰

Din tradițiile pe care tocmai le-am menționat mai sus, putem deduce și importanța pe care o are Familia sa, pentru că cei care sunt expuși la posibilitatea de a comite greșeli și păcate, de a devia de la călăuzirea clară lăsată de Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), nu vor putea niciodată să-i salveze pe alții de la căderea în groapa mizeriei și a rătăcirii, sau să producă o schimbare radicală în modul de a gândi, de a simți și de organizare socială, care este necesar pentru a asigura fericirea eternă.

S-ar putea obiecta împotriva șiiților, sau ar putea fi condamnați, numai dacă această cale aleasă de ei, de a se supune celor din familia Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie

⁵⁹ Ibn Hajar: *al-Sawa'iq*, p. 140; al-Hakim: *al-Mustadrak*, vol. III, p. 149

⁶⁰ Ibn Hajar: *al-Sawa'iq*, p. 140; al-Hakim: *al-Mustadrak*, vol. III, p. 149

asupra sa și a familiei sale curate!), ar fi inspirată de altceva și nu de instrucțiunile și recomandările sale. Totuși, nu așa stau lucrurile.

Când primul calif l-a desemnat pe cel de-al doilea calif ca succesor al său, ce cuvinte, sau ce frază a folosit el? A folosit el mai mult de o frază pentru a arăta că funcția de calif și de conducere a musulmanilor pe care o exercitase, a căzut acum în sarcina lui Umar? Spre deosebire de cazul acestuia, există multe expresii și fraze de la Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), clare și explicite în ceea ce privește înțelesul lor, referitoare la Ali (Pacea fie asupra sa!) Oare acestea nu sunt de ajuns pentru a dovedi autoritatea și succesiunea sa? Cuvintele Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) sunt mult mai clare și mai explicite decât acelea folosite de primul calif pentru desemnarea celui de-al doilea calif. Nu sunt oare suficiente toate aceste *hadith*-uri pentru a dovedi cel puțin dreptul lui Ali (Pacea fie asupra sa!) la funcția de conducere religioasă? Oamenii corecți și inteligenți pot să judece ei înșiși aceste lucruri.

Savanții și personalitățile de vârf ale comunității sunnite au considerat că este necesar să se urmeze concepțiile și învățăturile fondatorilor celor patru școli de jurisprudență sunnită, chiar dacă nu există niciun *hadith* de la Trimisul lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) care să poruncească o astfel de ascultare. De aceea, nu putem zări niciun argument potrivit pentru acești savanți, care ignoră învățăturile celor din Casa Profetului (Pacea fie asupra lor!), în ciuda afirmației sale clare că Sfântul Coran și cei din Casa sa vor rămâne legați, fiind de nedespărțit, până în Ziua Judecății.⁶¹

Ceea ce este încă și mai extraordinar este că unii dintre fondatorii celor patru școli de jurisprudență sunnite au fost ei înșiși discipolii celor din Familia Profetului (Pacea fie asupra lor!) și au

⁶¹ Ahmad b. Hanbal: *al-Musnad*, vol. V, p. 181

beneficiat de erudiția lor. Un savant sunnit important remarcă următoarele:

„Toți savanții musulmani, indiferent de școala căreia îi aparțin, sunt de acord în mod unanim cu realizările și erudiția Imamului al-Sadiq, pacea fie asupra sa! Imamii sunniți care au fost contemporani cu acesta au învățat de la el și au dobândit știința de la el. Malik a învățat de la el, așa cum au făcut și alți contemporani ai lui Malik, cum ar fi Sufyan b. 'Uyaynah, Sufyan al-Thawri și mulți alții. Abu Hanifah, a cărui perioadă a vieții a corespuns mai mult sau mai puțin cu cea a Imamului al-Sadiq – Pacea fie asupra sa! – a studiat știința religioasă sub îndrumarea lui și l-a considerat pe acesta ca fiind cea mai erudită persoană a timpului său.”⁶²

Ibn Hajar, un alt savant sunnit, relatează că Imamul al-Șafi'i a spus: „Familia Profetului este calea mea spre salvare și ei sunt mijlocul de a mă apropia de Profet. Speranța mea este că de dragul lor, registrul faptelor mele mi se va da în mâna dreaptă, în Ziua Judecății.”⁶³

al-Șafi'i a mai spus: „O, voi cei din Casa Profetului, Dumnezeu a făcut ca dragostea pentru voi să fie obligatorie, prin menționarea ei în Coran. Este suficient motiv de onoare pentru voi că celui care nu invocă binecuvântările asupra voastră în rugăciunea sa, nu-i vor fi acceptate actele sale de devoțiune (*salat*).”⁶⁴

Spre deosebire de viziunile celor patru *mujtahid* care au fondat cele patru școli sunnite, nu există contradicții sau divergențe între învățăturile celor din Familia Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), întrucât aceștia nu s-au angajat într-un raționament independent asupra preceptelor religiei. Învățăturile lor sunt identice cu cele ale Profetului (Pacea și

⁶² Șeic Muhammad Abu Zahrah: *al-Imam al-Sadiq*, p.66

⁶³ Ibn Hajar, *al-Sawa'iq*, p. 108. A se vedea și al-Firuzabadi: *Fada'il al-Khamsah*, vol. II, p.81)

⁶⁴ al-Șiblanji: *Nur al-Absar*, p. 104

binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), pe care Imamii infailibili din familia sa le cunoșteau. De aceea, spusele Imamilor nu pot fi așezate la același nivel cu viziunile fondatorilor celor patru școli de gândire sunnite.

Având în vedere toate aceste lucruri, cum poate fi justificată ignorarea și neglijarea învățăturilor celor din Familia Profetului (Pacea fie asupra lor!)?

Legătura dintre Coran și descendenții Profetului

Hadith-ul referitor la „cele două lucruri de preț”, cunoscut sub numele de *hadith al-thaqalayn* este una dintre tradițiile cele mai larg acceptate și mai puternice, dintre toate tradițiile relatate de la Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și a fost consemnat în cele mai importante cărți sunnite de tradiții. El are cel mai înalt nivel de autenticitate și acceptare. Iată textul acestui *hadith*:

„Vă las două lucruri prețioase și importante, unul este Cartea lui Dumnezeu, iar celălalt sunt descendenții mei. Aceste două moșteniri nu vor fi niciodată separate una de cealaltă, iar dacă vă bazați cu tărie pe ele, nu vă veți rătăci niciodată.”⁶⁵

Unii savanți sunniți adaugă chiar următoarea frază la sfârșitul *hadith*-ului: ***„Ali este întotdeauna cu Coranul și Coranul este cu Ali; nici ei nu se vor despărți niciodată unul de celălalt.”***⁶⁶

⁶⁵ Muslim: *al-Sahih*, vol. VII, p. 122; al-Tirmidhi: *Jami' al-Sahih*, vol. II, p. 308; al-Hakim: *al-Mustadrak*, vol. III, p. 109. Ahmad b. Hanbal: *al-Musnad*, vol. III, p. 14-17. Ibn al-Sabbagh: *Fusul al-Muhimmah*, p. 24; al-Ganji: *Kifayat al-Talib*, p. 130; al-Qunduzi: *Yanabi' al-Mawaddah*, p. 17-18; al-Ya'qubi: *al-Tarikh*, vol. II, p. 92; Fakhr al-Din al-Razi: *al-Tafsir al-Kabir*, vol. III, p. 18; al-Naysaburi: *Ghara'ib al-Qur'an*, vol. I, p. 349.

⁶⁶ al-Qunduzi: *Yanabi' al-Mawaddah*, p. 32-40; Ibn Hajar: *al-Sawa'iq*, p. 57; al-Irbidi: *Kashf al-Ghumamah*, p.43.

Savanții în *Hadith* atribuie transmiterea acestei tradiții unui număr de aproximativ treizeci de companioni ai Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!).⁶⁷

Potrivit multor istorici și savanți în știința *hadith*-urilor, atât șiiți, cât și sunniți, Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) nu a încetat niciodată în momentele dificile ale vieții sale, nici chiar în ultimele momente ale vieții, sa le atragă atenția oamenilor cu privire la legătura profundă între aceste două surse importante și autoritare ale islamului, Coranul și descendenții săi (*Ahl al-Beyt*), trasând astfel un program complet pentru viitorul islamului, într-o singură frază plină de învățăminte. Există mici diferențe în ceea ce privește forma tradițiilor importante, unele fiind detaliate, iar altele concise, depinzând de situație, dar conținutul și înțelesul lor sunt mereu aceleași: legătura profundă și indisolubilă între Coran și descendenții Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și absoluta interdependență a celor două.

Savantul sunnit Ibn Hajar scrie:

„Am menționat mai devreme mai multe variante diferite ale acestui *hadith*. Unele dintre ele se referă la cuvântarea ținută de Profet la Arafah, în timpul pelerinajului de rămas bun. Altele reprezintă afirmațiile făcute în timp ce se afla pe patul de moarte, în Medina, înconjurat de companioni; un altul se referă la predica de la Ghadir Khumm; și încă unul se referă la declarațiile făcute în timp ce se întorcea de la Ta'if.”

Apoi el adaugă: „Niciuna dintre aceste versiuni nu le contrazice pe celelalte, întrucât nu există niciun motiv pentru care să nu fi repetat același adevăr în toate aceste situații, cât și în alte

⁶⁷ al-Halabi: *al-Sirah*, vol. III, p. 308

situații, având în vedere marea importanță pe care o au atât Coranul, cât și descendenții săi.”⁶⁸

Într-o altă tradiție cunoscută sub numele *hadith*-ul adevărului (*hadith al-haqq*), Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) spune: „***Ali este cu adevărul și adevărul este cu Ali; oriunde este adevărul, Ali va tinde spre el.***”⁶⁹

Știm că versetele Nobilului Coran alcătuiesc un compendiu de porunci divine și de legi ale islamului; învățăturile conținute în ele reprezintă o garanție pentru fericirea și mântuirea omului. Cu toate acestea, interpretarea și exegeza Coranului trebuie să fie făcută de persoane care sunt familiarizate cu limbajul revelației și care posedă pe deplin competența necesară în ceea ce privește cunoașterea, cât și conduita. De aceea, șiiții cred că cei care au această atribuție de a administra problemele oamenilor și de a-i călăuzi pe aceștia trebuie identificați și desemnați chiar de Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!). Ei sunt cei care înțeleg limbajul revelației și-și pot îndeplini așa cum trebuie datoria de a interpreta și de a explica versetele lui Dumnezeu. Juxtapunerea celor două, a descendenților Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și a Coranului, se datorează astfel faptului că este nevoie de o exegeză coranică, care să prezinte scopurile și regulile Coranului.

Dacă privim cu atenție la conținutul *hadith*-ului, vom vedea că a separa Coranul de descendenții Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și a urma afirmațiile și opiniile unor persoane nefamiliarizate cu simbolurile și adevărurile sale, este un lucru sortit să conducă la

⁶⁸ Ibn Hajar: *al-Sawa'iq*, p. 89.

⁶⁹ Ibn Qutaybah: *al-Imamah wa al-Siyasah*, vol. I, p. 68; al-Hamawini: *Fara'id al-simtayn*, Capitolul 37. al-Khatib al-Baghdadi: *Tarikh Baghdad*, vol. IV, p. 21; Fakhr al-Din al-Razi: *Fusul al-Muhimmah*.

greșeală și rătăcire. De aceea, tradiția sugerează că doar descendenții Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) pot stabili care este înțelesul hotărât și categoric al versetelor alegorice ale Cărții lui Dumnezeu.

Faptul că Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) așează Coranul și pe descendenții săi unul lângă altul arată că ambele se îndreaptă în aceeași direcție și spre același țel: Coranul este o carte și o lege divină, iar descendenții sunt exegeții, executanții și păzitorii lui. De aceea, separarea și distanțarea de descendenții Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) va atrage după sine pierzarea.

Declinul și devierea musulmanilor a debutat atunci când a început să se întâmple această separare, iar oamenii au încercat să se susțină unul pe celălalt, dezbinându-se. Concepția „Cartea lui Dumnezeu este suficientă pentru noi” a început să domine gândirea lor religioasă, conducând la apariția unor școli de gândire precum Aș'ari și Mu'tazilah. Ca și cum ei ar fi cunoscut mai bine valoarea Cărții lui Dumnezeu decât Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) însuși și ar fi înțeles mai bine semnificația sa!

Este posibil să înțelegem Coranul și să explicăm știința pe care o conține el, făcând trimitere doar la afirmațiile acelor persoane cărora li s-a dăruit cunoașterea direct de către Dumnezeu, sau cel puțin a căror cunoaștere provine din învățătura unei anumite surse. Astfel de persoane pot fi doar acei Imami Infailibili (*ma'sum*) dintre descendenții Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!).

Ibn Hajar mai citează următoarea frază rostită de Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!):

„Să nu încercați să treceți dincolo de aceste două lucruri strâns legate unul de celălalt (Cartea lui Dumnezeu și descendenții Profetului), pentru că asta vă va duce la pierzare și să nu eșuați în a adera la ele, pentru că și asta înseamnă distrugerea voastră. Să nu vă închipuiți că cei din Casa Profetului sunt ignoranți, pentru că ei sunt infinit mai cunoscători decât voi și înțeleg limbajul revelației.”⁷⁰

Căpetenia credincioșilor, Imamul Ali (Pacea fie asupra sa!), a spus:

„Nu veți rămâne niciodată credincioși legământului vostru față de Coran, dacă nu recunoașteți cine este cel care și-a trădat legământul și nu vă veți baza niciodată cu tărie pe Coran, dacă nu-l identificați pe cel care l-a părăsit. Să căutați calea cea dreaptă a loialității și mijloacele prin care să aderați la Coran, dintre oamenii Coranului, pentru că ei sunt cei care mențin vie cunoașterea și învățătura și cei care stârpesc ignoranța. Ei sunt cei care, prin ascultarea de ei, veți deveni conștienți de știința pe care o dețin ei. Tăcerea lor vă va arăta cuvântarea lor, iar felul lor de a fi pe dinafară vă va dezvălui lăuntrul lor. Ei nu se împotrivesc niciodată poruncilor religiei și nu se ceartă niciodată asupra ei. Religia este un martor vrednic și un grăitor tăcut care sălășluiește în mijlocul lor.”⁷¹

Ceea ce vrea să spună aici Imamul Ali (Pacea fie asupra sa!) este că descendenții Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) sunt lipsiți de păcate, de impurități și chiar de greșeli minore, pentru că este evident că ceea ce este legat indisolubil de Coran, până când aceste două lucruri de preț vor fi aduse împreună în fața Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), în

⁷⁰ Ibn Hajar, *al-Sawa'iq*, p. 153

⁷¹ al-Radi: *Nahj al-Balaghah*, Predica 145, a se vedea și traducerea George Grigore: Predica 147, p195-196

Ziua Învierii, trebuie urmat cu supunere de omenire, alături de Coran. Dumnezeu nu le poruncește oamenilor să se supună unei persoane care este pătată de păcate sau greșeală, nici nu creează o legătură indisolubilă între Coran și o astfel de persoană. Numai cei care sunt cu totul în afara atingerii oricărei impurități pot fi așezați alături de Coran, întrucât cei ale căror porunci Dumnezeu a spus că este obligatoriu să fie ascultate de toți musulmanii, trebuie să fie lipsiți de orice defect.

Nefiind pe deplin satisfăcut de celelalte afirmații ale sale privitoare la acestui subiect, Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a menționat numărul succesorilor (*khulafa'*) care vor veni după el:

„Această religie va dăinui până în Ziua Judecății, atât timp cât vor domni doisprezece persoane din tribul Qurayș, ca succesori ai mei.”⁷²

„Succesorii mei vor fi în număr de doisprezece, asemenea căpeteniilor triburilor lui Bani Isra'il, toți vor fi din tribul Qurayș și (potrivit unei versiuni a acestui hadith) din Bani Hașim.”⁷³

Abdullah relatează că Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a spus: ***„Atât timp cât vor exista doi oameni pe pământ, funcția de conducere va rămâne la Qurayș.”***⁷⁴

Această mențiune a celor doisprezece succesori se poate referi numai la Imamii Infailibili dintre descendenții Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), întrucât primii califi nu au fost în număr de doisprezece și nici

⁷² Muslim: *al-Sahih*, vol. XIII, p. 202

⁷³ Muslim: *al-Sahih*, vol. VI, p. 2; al-Bukhari: *al-Sahih*, Capitolul XV din *Kita'b al-Ahkam*. Ahmad b. Hanbal: *al-Musnad*, vol. I, p. 397, vol. V, p.86; Ibn Kathir: *al-Bidayah*, vol. VI, p.245; al-Qunduzi: *Yanabi' al-Mawaddah*, p. 373

⁷⁴ Muslim: *al-Sahih*, vol. XIII, p. 202

stăpânitorii umayzi, sau abbasizi, nu au fost doisprezece la număr. Mai important decât acest lucru este faptul că, delictele comise de acești stăpânitori, departe de a asigura bunăstarea și fericirea *ummah*-ei, au dus la decăderea religiei, astfel că este imposibil să-i considerăm în vreun fel succesori ai Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!).

Cei care nu au putut să nege autenticitatea *hadith*-ului referitor la cei doisprezece succesori, dar și-au dorit totuși să evite recunoașterea celor doisprezece Imami dintre descendenții Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), au fost obligați să ofere explicații întortocheate, care erau absolut incompatibile cu textul și cu conținutul acestei tradiții, pentru că, atunci când îi socotim pe primii califi, împreună cu stăpânitorii umayzi și cu cei abbasizi, aceștia sunt în total în număr de aproximativ 30, astfel că numărul total al pretendenților la califat din tribul Qurayș depășește numărul specificat în *hadith*. Dacă refuzăm să interpretăm *hadith*-ul ca referindu-se la Imamii șiiților, nu ne rămâne niciun fel de explicație pentru el.

Șeicul Sulayman al-Qunduzi, un savant al școlii Hanafi, scrie următoarele, într-un spirit lipsit de orice fel de fanatism:

„Potrivit savanților, tradițiile care specifică faptul că succesorii Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) sunt în număr de doisprezece sunt bine cunoscute și au fost relatate prin diferite lanțuri de transmitere. A devenit clar cu trecerea timpului că Trimisul lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) s-a referit în acest *hadith* la cei doisprezece Imami dintre descendenții săi. Este imposibil să se fi referit la primii califi, pentru că aceștia au fost doar patru la număr. Nu se poate referi nici la umayzi, pentru că aceștia au fost mai mulți de doisprezece, iar pe lângă aceasta, cu excepția lui Umar b. Abd al-'Aziz, ei au fost cu toții tirani și

asupritori și nu au aparținut de Bani Hașim, așa cum a specificat Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), că cei doisprezece succesori ai săi vor fi din Bani Hașim. Jabir b. Samarah menționează că Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a rostit această ultimă parte a tradiției cu voce înceată, întrucât nu toți erau bucuroși că funcția de calif va merge la cei din Bani Hașim. Totodată, acest *hadith* nu se poate referi la abbasizi, pentru că numărul lor a fost de asemenea, mai mare de doisprezece; ei nu au acționat în conformitate cu versetul care ne poruncește să iubim familia Profetului⁷⁵ (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și au ignorat *hadith*-ul mantalei (*hadith al-kisa'*). Acest *hadith* trebuie atunci să se refere exclusiv la cei doisprezece Imami dintre descendenții Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), pentru că ei au fost superiori tuturor celorlalți, în ceea ce privește cunoașterea, virtuțile morale, evlavia și descendența. Ei au fost un neam care a moștenit cunoașterea de la Trimisul lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), nobilul lor strămoș. Acest lucru este întărit de *hadith*-ul privitor la cele două lucruri de preț și de numeroase alte tradiții care au ajuns la noi, de la Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!).”⁷⁶

Atitudinile iresponsabile ale unor companioni

Aici apar următoarele întrebări. Având în vedere faptul că Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) l-a proclamat pe Ali (Pacea fie asupra sa!) drept moștenitor (*wasiyy*) și succesor (*khalifah*) al său, punând accentul pe alegerea sa ca lider al musulmanilor, atât la Ghadir Khumm, cât și cu alte prilejuri, cum s-a întâmplat că după moartea celui mai nobil

⁷⁵ Sfântul Coran 42:23

⁷⁶ al-Qunduzi: *Yanabi' al-Mawaddah*, p.446

Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), companionii săi (*sahabah*) au ignorat porunca lui Dumnezeu și l-au părăsit pe Ali (Pacea fie asupra sa!), pe această personalitate atât de nobilă și de importantă? Cum se face că au decis să nu i se supună lui și au ales pe altcineva ca lider în locul său, încredințându-i altcuiva frâiele conducerii?

A existat oare vreo ambiguitate în cuvintele Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!)? Sau toate aceste fraze și expresii diferite care demonstau statutul lui Ali (Pacea fie asupra sa!) și care-l desemnau pe acesta drept conducător, nu erau de ajuns?

Putem găsi un răspuns clar la această întrebare dacă analizăm evenimentele care au avut loc în timpul vieții Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!). Vedem că au existat persoane printre companionii săi care, atunci când poruncile sale s-au împotrivit dorințelor și tendințelor lor, au făcut presiuni asupra lui, ca să se răzgândească, în speranța că-l vor împiedica, prin orice mijloace posibile, să-și ducă la îndeplinire planurile. Atunci când au fost deznădăjduiți cu privire la atingerea scopurilor lor, aceștia au început să se plângă.

Coranul îi avertizează pe acești oameni să nu se împotrivească poruncilor Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) în următorul verset: **„Cei care încalcă porunca sa, să ia seamă, căci o ispită îi va învălui ori o osândă dureroasă îi va lovi!”** (24:63)

Pe parcursul ultimelor zile ale vieții sale, Trimisul lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a pregătit o armată pentru bătălia cu bizantinii și l-a numit pe Usamah b. Zayd în funcția de comandant al ei. Această alegere a unui tânăr, în ciuda faptului că existau alte persoane mai în vârstă și cu mai multă experiență decât el, s-a dovedit a nu fi pe placul unor companionii și a iscat o ceartă între ei.

Cei care se împotriveau cu vehemență lui Usamah b. Zayd, i-au cerut Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) să-l demită, dar el nu a dat atenție cererii lor și le-a poruncit lui Abu Bekr, lui Umar și lui Uthman să se alăture rândurilor armatei musulmane, în timp ce aceasta părăsea Medina. Cu toate acestea, ei nu numai că nu au ținut cont de disciplina militară, dar nu s-au supus nici măcar poruncii categorice a Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!). În loc să se îndrepte cu armata spre front, ei s-au desprins de ea și s-au întors la Medina.⁷⁷

Cârtelile necuviincioase ale unor companioni l-au necăjit foarte tare pe Trimisul lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!). Cu inima plină de durere și de grijă pentru poporul său, el a ieșit din casă și s-a adresat oamenilor în felul următor:

„O, oameni, ce sunt aceste vorbe ale voastre, care au ajuns la urechile mele, referitoare la numirea lui Usamah? Așa cum îl criticați pe el acum, v-ați împotrivit odată și numirii tatălui său, Zayd b. al-Harithah, în funcția de comandant. Vă răspund, în fața lui Dumnezeu, că întocmai cum acesta merita să fie comandant, la fel merită și fiul său.”⁷⁸

Chiar și după moartea Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), Umar a venit la Abu Bekr și i-a cerut acestuia să-l demită pe Usamah. Califul i-a răspuns: „Trimisul lui Dumnezeu l-a ales pe el, iar tu vrei ca eu să-l demit?”⁷⁹

Dorința și voința Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) în timpul ultimelor zile ale

⁷⁷ Ibn Hișam: *al-Sirah*, vol. IV p. 338; al-Ya'qubi: *al-Tarikh*, vol. II, p.92; Ibn al-Athir: *al-Kamil*, vol. II, p. 120-21.

⁷⁸ Ibn Sa'd: *al-Tabaqat*, vol. II, p.249

⁷⁹ al-Halabi: *al-Sirah*, vol. III, p.336

vieții sale a fost de a goli orașul Medina atât de liderii celor care emigraseră (*muhajirin*), cât și de liderii ajutoarelor (*ansar*). De aceea, el a pregătit armata lui Usamah și i-a dat ordinul de a porni la luptă (*jihad*), poruncindu-i să se îndrepte spre granița siriană. El le-a cerut cu insistență celor mai de văză companioni ai săi să părăsească Medina și să lupte sub stindardul lui Usamah, păstrându-l doar pe Ali (Pacea fie asupra sa!) ca să rămână la patul său. Această acțiune importantă a Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a avut o însemnătate foarte mare. Cu toate acestea, acești companioni nu s-au conformat instrucțiunilor sale și s-au retras din armata comandată de Usamah.

De-a lungul vieții sale, Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) nu a ales niciodată pe nimeni drept comandant și superior al lui Ali (Pacea fie asupra sa!). Întotdeauna, el a fost cel care purta drapelul și care conducea armata.⁸⁰ Spre deosebire de acesta, Abu Bekr și Umar au fost simpli soldați în armata lui Usamah, iar Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) le-a ordonat el însuși să slujească sub comanda lui, când l-a ales comandant al armatei, în bătălia Mu'ta. Istoricii sunt de acord în mod unanim asupra acestui lucru. De asemenea, la bătălia Dhat al-Salasil, când armata s-a aflat sub conducerea lui Ibn al-'As, Abu Bekr și Umar au servit din nou ca simpli soldați. Acest contrast față de cazul lui Ali b. Abi Talib (Pacea fie asupra sa!), pe care Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), de la începutul misiunii sale, până la moartea sa, nu l-a așezat niciodată în subordinea cuiva, reprezintă un lucru extrem de important.

Istoria nu va uita niciodată momentul în care cel mai nobil Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) se afla pe patul său de moarte, în timp ce starea lui de sănătate se agrava din ce în ce mai mult. El simțea cum i se scurgeau ultimele clipe ale vieții și a hotărât astfel, să-și pună în aplicare

⁸⁰ Ibn Sa'd: *al-Tabaqat*, vol. III, p. 25; al-Hakim: *al-Mustadrak*, vol. III, p. 1

ultimul său gând, fără niciun fel de amânare. El a spus: „***Aduceți-mi hârtie, ca să vă scriu un document care vă va împiedica să vă răătăciți vreodată.***”⁸¹

Întocmai cum clarificase problema conducerii în numeroase cuvântări și predici, el a dorit acum, pentru ultima dată, să rezolve această chestiune extrem de importantă, descrisă în Coran ca fiind desăvârșirea religiei, prin consacrarea și păstrarea ei într-un document scris oficial, care să rămână musulmanilor după moartea sa. Prin acesta s-ar fi închis calea devierilor de la poruncile sale, care aveau să apară mai târziu. Dar aceleași persoane care i-au sfidat poruncile sale, refuzând să meargă pe câmpul de luptă, urmăreau acum cu atenție evoluția evenimentelor, cu intenția de a-și implementa planurile lor, cu prima ocazie care s-ar fi ivit. De aceea ei au refuzat să permită aducerea unui instrument de scris pentru Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!).⁸²

Jabir b. Abdullah spune:

„Când Trimisul lui Dumnezeu a căzut la pat din cauza bolii care avea să se sfârșească cu moartea sa, el a cerut hârtie ca să pună în scris anumite recomandări pentru *ummah* (națiunea) sa care i-ar fi împiedicat (pe musulmani) să se răătăcească vreodată, sau să se acuze unul pe celalalt de rătăcire. A existat un schimb de replici între cei prezenți în casa Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și a urmat o ceartă în timpul căreia Umar a rostit niște cuvinte care l-au făcut pe Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) să-i poruncească să părăsească casa.”⁸³

⁸¹ Ahmad b. Hanbal: *al-Musnad*, vol. I, p.346; Muslim: *al-Sahih*, vol. V, p. 76; al-Tabari: *Tarikh*, vol. II, p. 436; Ibn Sa'd: *al-Tabaqat*, vol. II, p.242

⁸² al-Bukhari: *al-Sahih*, vol. I, p. 22; al-Tabari, *al-Tarikh*: vol. II, p. 436; Muslim: *al-Sahih*, vol. V, p. 76; Ahmad b. Hanbal: *al-Musnad*, vol. III, p.346

⁸³ Ibn Sa'd: *al-Tabaqat*, Vol. II, p. 243

Ubaydullah b. Abdullah b. Utbah relatează că Ibn Abbas a spus:

„În timpul ultimelor clipe din viața Trimisului lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) în casa sa se aflau un număr de oameni, printre care Umar b. al-Khattab. Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a spus: «Veniți! Să vă scriu un document care vă va împiedica să vă rătăciți după moartea mea.» Umar a spus: «Boala l-a doborât pe Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!); avem Coranul, care este de ajuns pentru noi.»”

„Apoi a avut loc o neînțelegere între cei prezenți. Au început să se certe unul cu altul, unii spuneau: «Repede, lăsați-l pe Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) să vă scrie un document prin care să nu vă rătăciți niciodată după moartea sa», iar alții repetau cuvintele lui Umar.”

„Când cearta și vorbăria fără rost a ajuns la apogeu, Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) le-a spus să plece.”

Astfel s-au întâmplat lucrurile, făcându-l pe Ibn Abbas să spună: „Marea nenorocire s-a întâmplat atunci când disputa lor gălăgioasă l-a împiedicat pe Trimisul lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) să-și scrie testamentul său într-un document.”⁸⁴ El adaugă apoi cu mâhnire: „În acea zi au început necazurile musulmanilor.”⁸⁵

⁸⁴ Ibn Sa'd: *al-Tabaqat*, vol. II, p.242; Muslim: *al-Sahih*, vol. XI, p. 95; Ahmad b. Hanbal: *al-Musnad*, vol. I, p. 336

⁸⁵ Ibn Kathir: *al-Bidayah*, vol. V, pp. 227-28; al-Dhahabi: *Tarikh al-Islam*, vol. I, p. 311; al-Diyar Bakri: *Tarikh al-Khamis*, vol. I, p. 182; *al-Bid'wa al-Tarikh*, vol. V, p. 95; *Taysir al-Wusul*, vol. IV, p. 194

În discuția care a avut loc între Ibn Abbas și cel de-al doilea calif, discuție privitoare la califatul lui Ali (Pacea fie asupra sa!), califul a spus: „Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a dorit să-l declare pe Ali (Pacea fie asupra sa!) drept succesor al său, dar eu nu am permis să se întâmple așa ceva.”⁸⁶

Unii istorici și unii savanți specialiști în știința *hadith*-urilor sunniți au scris că atunci când Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a decis să scrie documentul care i-ar fi împiedicat pe musulmani să se rătăcească, Umar a spus: „Trimisul lui Dumnezeu delirează.” Alții, totuși, pentru a atenua caracterul jignitor al cuvintelor sale, susțin că el a spus: „Boala l-a biruit pe Profet; aveți la dispoziție Cartea lui Dumnezeu, care este suficientă pentru noi.”⁸⁷

Ca și cum cel mai nobil Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) nu ar fi fost conștient de importanța pe care o are Cartea lui Dumnezeu, iar ei ar fi cunoscut mai mult decât el în această privință! Trebuia oare să fie acuzat de delir sau tulburări mintale, dacă și-a dorit să întocmească un document scris în care să specifice cine trebuia să conducă *ummah* (națiunea islamică) după moartea sa? Dacă într-adevăr decizia Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) putea fi pusă pe seama faptului că-l părăsiseră facultățile mintale în urma bolii, de ce califul nu l-a împiedicat și pe Abu Bekir de a întocmi un document asemănător în ultimele clipe ale vieții sale și de ce nu l-a acuzat că are mintea tulbure? Umar se afla lângă Abu Bekir și știa că Abu Bekir intenționa să-l desemneze pe el în funcția de conducere, în testamentul său, era firesc deci să-și dorească ca acest document să fie semnat.

⁸⁶ Ibn Abi 'l-Hadid: *Șarh*, vol. III, p.97

⁸⁷ Muslim: *al-Sahih*, vol. III, p. 1259; al-Bukhari: *al-Sahih*, vol. IV , p. 5; Ahmad b. Hanbal: *al-Musnad*, *hadith* nr. 2992

Dacă Umar credea cu adevărat acest lucru – cartea lui Dumnezeu este suficientă pentru rezolvarea tuturor problemelor – de ce s-a grăbit imediat la Saqifah după moartea Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), împreună cu Abu Bekir, pentru a se asigura că problema califatului va fi rezolvată potrivit ideilor și dorințelor lor? De ce nu s-au bazat exclusiv pe Cartea lui Dumnezeu în acel moment și de ce nu au menționat deloc Coranul, chiar dacă Coranul clarificase deja această chestiune?

al-Tabari scrie următoarele în istoria sa:

Când Șadid, sclavul eliberat al lui Abu Bekr, a luat în mână porunca pe care o scrisese Abu Bekr, ca Umar să devină succesorul său, Umar le-a spus oamenilor: „Oameni, acordați atenție și dați ascultare poruncii califului! Califul vă spune: «Nu am dat greș în a vă asigura bunăstarea.»”⁸⁸

Exprimarea unor opinii personale care contraziceau poruncile Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a continuat și după moartea sa, culminând cu schimbarea anumitor legi divine în timpul celui de-al doilea calif, la porunca acestuia. Astfel de exemple se găsesc în cărțile renumite ale unor autori sunniți respectabili.⁸⁹

De exemplu, al doilea calif a spus: „Să nu le permiteți niciodată să aducă în fața mea un bărbat care a fost căsătorit cu o femeie pentru o anumită perioadă de timp, stabilită dinainte, pentru că dacă o vor face, îl voi uide cu pietre.”⁹⁰ Faptul că el a interzis căsătoria temporară (*mut'ah*) dovedește că acest fel de căsătorie era comun printre companioni și printre ceilalți musulmani în acel timp, pentru că altfel nu ar fi fost necesar să le poruncească să se înfrâneze

⁸⁸ al-Tabari: *Tarikh*, Vol. IV, p. 51

⁸⁹ Ibn Hișam: *al-Sirah*, vol. IV, p. 237; Muslim: *al-Sahih*, vol. IV, pp. 37-8, 46; al-Tabari: *Tarikh*, vol. II, p. 401; Ahmad b. Hanbal: *al-Musnad*, vol. III, p. 304, 380

⁹⁰ Muslim: *al-Sahih*, vol. VIII, p. 169

în această privință. Dacă Trimisul lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) ar fi interzis acest tip de căsătorie, companionii nu ar mai fi practicat-o niciodată și nu ar fi fost nevoie ca Umar să-i amenințe pe oameni cu lapidarea.

Al doilea calif a recunoscut el însuși că: „Au existat trei lucruri care erau permise în timpul Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), pe care eu le-am interzis și pentru care am stabilit o pedeapsă: căsătoria temporară, pelerinajul *mut'ah* și recitarea formulei «Veniți la faptele cele mai bune» (*hayya 'ala khayri 'l-'amal*) în chemarea la rugăciune.”⁹¹

El a fost cel care a poruncit, de asemenea, ca în timpul chemării la rugăciune (*adhan*) din zorii zilei să se recite fraza: „Rugăciunea este mai bună decât somnul” (*as 'salatu khayrun mina 'n-nawm*).⁹²

Potrivit cărții *Sunan* a lui al-Tirmidhi, cineva din Siria l-a întrebat odată pe Abdullah b. 'Umar despre pelerinajul *mut'ah*. El a răspuns că acesta era permis. Când bărbatul i-a atras atenția că tatăl lui Abdullah l-a interzis, el a răspuns: „Dacă tatăl meu a interzis ceva ce Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a permis, ar trebui să părăsim *Sunnah* Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și să-l urmărim pe tatăl meu?”⁹³

Ibn Kathir consemnează de asemenea în istoria sa: „Lui Abdullah b. Umar i s-a spus că tatăl său a interzis pelerinajul *mut'ah*. El a răspuns: «Mă tem că o piatră va cade asupra voastră din ceruri. Noi trebuie să urmărim *Sunnah* Profetului (Pacea și binecuvântările

⁹¹ al-Amini: *al-Ghadir*, vol. VI, p.23

⁹² Ahmad b. Hanbal: *al-Musnad*, vol. III, p. 408; Muslim: *al-Sahih*, vol. III, p. 183; al-Halabi: *al-Sirah*, vol. II, p. 105; Ibn Kathir, vol. III, p.23

⁹³ al-Tirmidhi: *Jami' al-Sahih*, vol. IV, p.38

lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), sau *Sunnah* lui Umar b. al-Khattab?»⁹⁴

Atât în timpul vieții Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), cât și în timpul califatului lui Abu Bekr și în primii trei ani ai califatului lui Umar, dacă cineva divorța de soția lui de trei ori într-o singură situație, acest lucru echivala cu o singură repudiere și de aceea, nu era finală. Cu toate acestea, Umar a spus: „Dacă are loc o astfel de repudiere, o voi socoti ca o repudiere întreită (și prin urmare finală).”⁹⁵

Șiiții cred că o astfel de repudiere (*talaq*) trebuie considerată ca o singură repudiere, iar șeicul Mahmud al-Șaltut, care a fost rectorul Universității Azhar, a considerat jurisprudența (*fiqh*) șiită ca fiind superioară în acest aspect, ca și în multe alte privințe.⁹⁶

Nimeni nu are dreptul să falsifice poruncile revelate, pentru că acestea sunt divine și imuabile, nici chiar Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) însuși nu a avut acest drept. Coranul spune: „***Dacă acesta (Muhammad) ar fi făcut născociri asupra Noastră, l-am fi apucat cu mâna dreaptă, apoi i-am fi tăiat vena gâtului.***” (69:44-46)

Cu toate acestea, vedem că, din păcate, unii companioni și-au adjudecat dreptul de a implementa o sentință proprie (*ijtihad*) cu privire la anumite porunci, schimbând și modificând legea divină potrivit concepțiilor personale.

Al doilea calif a introdus în timpul domniei sale diferențele dintre clase în societatea islamică, accentuând tensiunile rasiale dintre arabi și persani.⁹⁷ El a înființat un sistem discriminatoriu de distribuire a banilor publici, acordând mai mulți bani celor care

⁹⁴ Ibn Kathir: *al-Bidayah*, vol. V, p. 141

⁹⁵ Muslim: *al-Sahih*, vol. IV, p. 183-4

⁹⁶ *Risalat al-Islam*, vol. XI, no, 1

⁹⁷ al-Ya'qubi: *al-Tarikh*, vol. II, p. 107

acceptaseră islamul mai devreme, decât celor care îmbrățișaseră mai târziu islamul; el a acordat mai mulți bani celor care au emigrat (*muhajirin*) și care erau din tribul Qurayș, decât celor care emigraseră, dar care erau din alte triburi; el a oferit mai mulți bani celor care au emigrat (*muhajirin*) decât celor care i-au ajutat (*ansar*); el a oferit mai mulți bani arabilor decât celor care nu erau arabi; și mai mulți bani conducătorilor decât supușilor lor.”⁹⁸

Spre sfârșitul vieții sale, Umar însuși a ajuns să recunoască efectele negative ale politicilor sale și a spus: „Dacă rămân în viață anul acesta, voi institui egalitatea în societatea islamică și voi desființa discriminarea. Voi acționa în felul în care au acționat Trimisul lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și Abu Bekr.”⁹⁹

Cele de mai sus arată atitudinea abuzivă pe care au avut-o unii dintre companionii Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) față de poruncile acestuia. În anumite cazuri, atunci când poruncile lui nu au corespuns dorințelor lor personale, ei au încercat fie să evite implementarea lor, fie au încercat să le schimbe complet. Faptul că au ignorat cuvintele autoritare și clare ale Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) pe care acesta le-a rostit în ziua de Ghadir Khumm, sau faptul că s-au purtat în mod asemănător față de alte chestiuni, după moartea sa, nu ar trebui privit ca un lucru surprinzător sau fără precedent, întrucât ei au arătat care este atitudinea lor încă din timpul vieții Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!).

Pe lângă acestea, nu trebuie să uităm că în fiecare societate, majoritatea oamenilor au tendința să rămână indiferenți față de

⁹⁸ Ibn Abi 'l-Hadid: *Șarh*, vol. VIII, p. 11; Ibn Sa'd: *al-Tabaqat*, vol. III, p. 296-7

⁹⁹ Taha Husayn: *al-Fitnat al-Kubra*, vol. I, p. 108

problemele politice și sociale, preferând să-și urmeze liderii și pe cei care iau inițiativa. Aceasta este o realitate clară și de netăgăduit.

Cu toate acestea, au existat oameni respectabili și independenți, care nu și-au schimbat atitudinea după moartea Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!). Ei nu au acceptat alegerea care a avut loc la Saqifah și s-au separat de majoritate, protestând împotriva introducerii conceptului consultativ în guvernul islamic. Deși aceștia erau mai mult sau mai puțin constrânși să păstreze tăcerea, ei i-au rămas loiali lui Ali b. Abi Talib (Pacea fie asupra sa!), ca lider. Printre personalitățile importante care au aparținut acestui grup se numărau Salman al-Farisi, Abu Dharr al-Ghifari, Abu Ayyub al-Ansari, Khuzaymah b. Thabit, Miqdad b. al-Aswad, al-Kindi, 'Ammar b. Yasir, Ubayy b. Ka'b, Khalid b. Sa'id, Bilal, Qays b. Sa'd, Aban, Buraydah al-Așami, Abu 'l-Haytham b. al-Tayyihan, cât și mulți alții, ale căror nume au rămas consemnate în istoria islamului. Unii savanți au enumerat două sute cincizeci de companionii ai Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), care aparțineau acestei categorii, menționând numele lor și prezentându-i.¹⁰⁰

al-Ya'qubi îi menționează în istoria sa pe Abu Dharr al-Ghifari, Salman al-Farisi, Miqdad b. al-Aswad, Khalid b. Sa'id, Zubayr, 'Abbas, Bara' b. Azib, Ubayy b. Ka'b și pe Fadh b. al-'Abbas ca fiind printre cei care au rămas loiali cauzei lui Ali (Pacea fie asupra sa!).¹⁰¹ Qays b. Sa'd a mers chiar atât de departe, încât s-a certat cu tatăl său referitor la problema califatului și a jurat că nu va mai vorbi niciodată cu el din cauza viziunilor sale.¹⁰²

Aceștia sunt câțiva dintre primii șiiți. Ei au susținut dreptul lui Ali (Pacea fie asupra sa!) la funcția de conducere din cauza

¹⁰⁰ al-Sayyid Șaraf al-Din: *Fusul al-Muhimmah*, p. 177-92

¹⁰¹ al-Ya'qubi: *al-Tarikh*, vol. II, p. 103

¹⁰² Ibn Abi 'l-Hadid: *Șarh*, vol. II, p. 18

poruncilor clare din Coran și din *Sunnah*. Ei au rămas fermi în concepțiile lor până la capăt. În timpul perioadei în care au domnit primii trei califi, numărul șiiților a crescut de fapt, toți aceștia fiind personalități de seama și pline de virtuți. Numele lor a fost legat de evlavie și de puritate în cărțile de istorie și de biografie în care sunt menționați. Printre ei se aflau oameni precum Muhammad b. Abi Bekr, Sa'sa'ah b. Suhan, Zayd b. Suhan, Hişam b.'Utbah, Abdullah b. Budayl al-Khuza'i, Maytham al-Tammar,' Adiyy b. Hatim, Hujr b. Adiyy, Asbagh b. Nubatah, al-Harith al-A'war al-Hamdani, Amr b. al-Humq al-Khaza'i, Malik al-Aștar și Abdullah b. Hașim.

Oferă Coranul o garanție necondiționată companionilor?

Laudele existente în Coran referitoare la faptele companionilor săvârșite în trecut nu pot fi în niciun fel aduse ca argument pentru a dovedi că aceștia au avut o conduită corectă, sau că au fost lipsiți de pată și că nu au deviat niciodată pe parcursul întregii lor vieți. Nu ne putem imagina că faptele lor au fost întotdeauna și în orice împrejurare sinonime cu dreptatea și cu adevărul, pentru că a fi pe placul lui Dumnezeu Atotputernicul și dobândirea fericirii eterne a omului sunt condiționate de păstrarea credinței și de un comportament corect consecvent, pe tot parcursul vieții cuiva. Dacă aceste două caracteristici sunt pierdute, rezultatul inevitabil va fi devierea și denaturarea, atât în ceea ce privește credința, cât și faptele și indiferent de cât de strălucitor a fost trecutul cuiva, acest trecut nu va putea nicidecum să-i asigure fericirea eternă.

Chiar și celui mai nobil Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), care a dat lecții întregii omeniri privitor la evlavie și la calitățile umanității, care a fost un monoteist desăvârșit și un model de virtuți morale, care nu a fost niciodată pângărit de politeism sau de păcat, i se spune în Coran:

„Ți s-a dezvăluit ție și celor dinaintea ta: «Dacă ești închinător la idoli, truda ta va fi deșartă și tu vei fi dintre cei pierduți.»” (39:65)

Este evident că iubitul nostru Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), deținând calitatea infailibilității, nu s-a îndepărtat de Dumnezeu nici măcar pentru o clipă. Așadar, scopul acestei avertizări coranice este de a-i împiedica pe musulmani să cadă pradă aroganței și ca intențiile lor să nu fie pătate de ipocrizie. Fiecare om trebuie să se străduiască până în ultima clipă a vieții, cât de mult poate, folosindu-se de toate puterile și capacitățile sale, pentru a câștiga mulțumirea lui Dumnezeu, rămânând ferm și statornic față de angajamentul său.

Coranul spune despre marele profet Avraam (Ibrahim) și despre descendenții acestuia: **„Dacă vor fi închinători la idoli, zadarnic va fi ceea ce vor face.” (6:88)**

De asemenea, Coranul mai spune: **„Dumnezeu nu îi iubește pe nedrepti.” (3:57)** și **„Dumnezeu nu este mulțumit de un popor stricat.” (9:96)**

Istoria arată clar că, în realitate, nu toți cei care sunt cunoscuți sub denumirea de „companioni” au fost oameni evlavioși și drepti. Putem deduce acest lucru, de exemplu, dintr-o tradiție a celui mai nobil Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), consemnată în cartea *Sahih*, a lui al-Bukhari:

„În Ziua Învierii voi sta lângă lacul Kawthar, așteptându-i pe cei care vor veni la mine. Îi voi vedea pe unii dintre ei separându-se și îndepărtându-se de mine și voi întreba: «Nu sunt aceștia unii dintre companionii mei?» Mi se va spune: «Ba da, dar nu știi cum s-au întors ei la căile lor din trecut, după moartea ta.»”

103

¹⁰³ al-Bukhari: *al-Sahih, Kitab al-Fitan*

Există un *hadith* asemănător și în cartea *Sahih* a lui Muslim:

„Oamenii vor veni la mine lângă lac, astfel că eu îi voi vedea. Când vor fi aduși în fața mea, ei vor fi rușinați. Apoi voi spune: «O, Dumnezeule, nu sunt aceștia companionii mei?» Mi se va spune: «Tu nu știi ce au făcut ei după moartea ta.»”¹⁰⁴

Al-Taftazani, renumitul savant al școlii islamice sunnite Șafi'i, scrie:

„Conflictele, neînțelegerile și luptele care au avut loc între companionii au fost consemnate în cărțile de istorie, fiind relatate de naratori cu autoritate și de încredere. De aceea, putem deduce că unii dintre companionii trebuie să fi deviat de la calea dreptății și a adevărului, devenind pătați de opresiunea și de fărâdelegile pe care le-au comis. Motivele care au stat la baza devierii lor, a faptelor lor rele și a opresiunii pe care au exercitat-o au fost sentimentele de ură, de încăpățănare și de invidie pe care le-au păstrat în suflet, foamea lor pentru autoritate și putere, dependența de plăcerile și de poftele lor. Nu se poate crede că toți companionii au fost lipsiți de păcat și de pată.”¹⁰⁵

Dacă adepții anumitor școli de gândire ale islamului nu au o stimă foarte mare pentru unii dintre companionii (*ashab*), sau pentru unii dintre discipolii acestora (*tabi'in*), criticându-i în anumite privințe, acest lucru nu poate justifica anatemizarea lor și nu poate pune la îndoială islamul lor. Părerile diferite asupra acestui subiect nu trebuie să degenereze în certuri învrăjbite de ambele părți și nu există nicio justificare pentru a-l acuza că este necredincios pe vreunul dintre cei care-l urmează pe Trimisul lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), întrucât chiar unii dintre companionii s-au certat între ei în modul cel mai vehement. Astfel, la Saqifah, unii au cerut ca Sa'd b. Ubadah să

¹⁰⁴ Muslim: *al-Sahih*, vol. XV, p. 64

¹⁰⁵ al-Taftazani: *Șarh al-Maqasid*, p.46

fie ucis. Qays b. Sa' d b. Ubadah a ajuns să se lupte cu Umar; iar Zubayr a declarat că nu-și va pune sabia în teacă până când toți nu-i vor jura credință lui Ali (Pacea fie asupra sa!), după care Umar l-a insultat pe acesta și a cerut să fie prins, iar în urma acestui lucru Zubayr a fost bătut.

Comportamentul lui Umar față de Miqdad la Saqifah, felul în care Uthman i-a tratat pe Ibn Mas'ud, pe Ammar b. Yasir și pe Abu Dharr al-Ghifari, cât și multe alte incidente, sunt toate exemple ale conflictului și disputei care a avut loc. De aceea, părerile diferite referitoare la anumiți companionii ai Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) nu pot să servească ca justificare pentru anatemizarea vreunui musulman, sau pentru declararea faptului că acesta este necredincios, nici nu trebuie să permitem ca acestea să distrugă unitatea tuturor musulmanilor.

În orice caz, în practică, nici chiar sunniții nu-i consideră pe toți companionii și pe toți discipolii lor ca fiind demni de respect. La urma urmelor, cei care l-au ucis pe Uthman au fost fie companionii, fie discipoli ai companionilor, iar Khalid b. al-Walid l-a ucis pe Malik b. Nuwayrah, care era unul dintre companionii Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!).

Printre companionii au existat persoane alese, care au atins cel mai înalt nivel al credinței, al evlaviei și al devoțiunii și ale căror inimi și suflete erau conduse de Dumnezeu Atotputernicul, toată ființa lor rezonând cu puritatea și cu adevărul. Cu toate acestea, existau alții, în ungherele ale căror suflete încă se mai ascundeau urmele obiceiurilor și modului de gândire *Jahili* (ale perioadei de ignoranță); aceștia au rămas atașați de obiceiurile trecutului. Existau chiar persoane care acceptaseră islamul după ce fusese cucerită Mecca și a căror convertire se baza pe interese personale. Cu toate acestea, prezența și influența puternică a Profetului (Pacea și

binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), care inspira evlavie, i-a făcut să-și ascundă dorințele și înclinațiile lăuntrice și numai după moartea sa aceștia au putut să se întoarcă la obiceiurile și tradițiile din perioada preislamică (*Jahiliyyah*).

A aproba comportamentul tuturor companionilor, fără a face niciun fel de diferență, a nega faptul că unii dintre ei au fost vinovați de fapte rele și a susține că ei au fost cu toții dreți și corecți, fără excepție, este incompatibil cu *Sunnah* Trimisului lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!).

De aceea, cineva nu poate să caute mântuirea la imigranți (*muhajirin*) sau la ajutoare (*ansar*), sau să susțină că poate dobândi fericirea eternă prin intermediul atașamentului său față de una dintre aceste grupări. Atingerea acestui scop depinde de păstrarea anumitor lucruri și îndeplinirea anumitor condiții, până când cineva părăsește această lume, trecând prin poarta morții.

Cu toate acestea, savanții sunniți susțin că toți companionii Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) au fost îndreptățiți să-și exercite judecata independentă (*ijtihad*) cu privire la legea islamică și trebuie scuzați pentru toate greșelile pe care le-au comis, sau chiar ar trebui răsplătiți pentru aceste erori. Orice păcate ar fi comis trebuie, așadar, scuzate. Triumful acestei gândiri a făcut imposibilă ridicarea vreunei obiecții și a încurajat anumite persoane egoiste și ambițioase să comită orice delict au dorit. Putem vedea acest lucru în cazul unor persoane precum Mu'awiyah Amr b. al-'As, Khalid b. al-Walid, al-Mughirah, Sa'id al-'As și Busr b. Abi Artat. S-a ajuns acolo încât Mu'awiyah a avut îndrăzneala să declare: „Toată averea Îi aparține lui Dumnezeu, iar eu sunt reprezentantul lui Dumnezeu; de aceea, voi dispune de ea așa cum voi considera potrivit.” Nimeni nu a vorbit împotriva sa, cu excepția lui Sa'sa'ah b. Suhan, una dintre

marile personalități ale șiiților; acesta a respins pretenția lui Mu'awiyah. (al-Mas'udi: *Muruj al-Dhahab*)

Dacă a te afla printre companionii Trimisului lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) ar fi o garanție a corectitudinii și a mântuirii, de ce unii dintre ei și-au părăsit credința chiar în timpul vieții Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și s-au alăturat cetelor celor răătăciți, dobândind prin asta condamnarea și pedeapsa Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!)?

Harqus. b. Zuhayr, liderul kharijiților din timpul bătăliei de la Nahrawan, a fost unul dintre companionii Trimisului lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și nimeni nu și-a putut imagina că, spre sfârșitul vieții sale, acesta se va întoarce dintr-o dată la necredință și că va cădea pradă rătăcirii. Totuși, el chiar asta a făcut, având parte de un sfârșit nefericit, pe care Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) l-a prevăzut, atunci când a spus: „El își va părăsi religia sa întocmai cum săgeata părăsește arcul.” Nu numai ca s-a alăturat kharijiților, ci în timpul bătăliei de la Nahrawan, el a fost chiar purtătorul stindardului în lupta împotriva lui Ali b. Abi Talib (Pacea fie asupra sa!), de a cărui mână a fost în cele din urmă ucis.

Abdullah b. Jahș a fost un alt companion care a părăsit lumina islamului. Când a emigrat în Abisinia, ar fi fost de așteptat ca, la fel ca alți musulmani care s-au refugiat în acel ținut, să rămână ferm și statornic în credința și în convingerile sale, apărând religia lui Dumnezeu. La scurt timp însă, întunericul a pus stăpânire pe inima sa; el a părăsit islamul și s-a convertit la creștinism.

Deducem, așadar, că declarația prin care Dumnezeu se arată mulțumit de companionii depinde de rămânerea acestora între limitele credinței și ale evlaviei și în păstrarea legăturii lor cu

Dumnezeu, până la sfârșitul vieții lor. Dacă ei și-au schimbat direcția și s-au îndepărtat de la calea adevărată, toate faptele lor au fost deșarte, iar satisfacția Atotputernicului Dumnezeu s-a transformat în mânie și supărare. Nu numai că nu există vreo garanție necondiționată a faptului că Dumnezeu este întotdeauna mulțumit de ei, care să fi fost dată companionilor sau credincioșilor obișnuiți din generațiile următoare, ci aceasta nu a fost dată nici măcar Profeților sau Imamilor, în ciuda faptului că întreaga lor ființă era plină de virtuți și binecuvântări pentru omenire.

Înființarea sistemului califatului la Saqifah

Viața binecuvântată și prolifică a celui mai nobil Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), plină de fapte mărețe lua sfârșit. Marele fondator al islamului, cel mai nobil suflet al acestei lumi, salvatorul omenirii, își luase rămas bun de la viață și părăsise această lume pentru a se îndrepta către lăcașul veșnic. Odată cu plecarea sa, lanțul revelației se întrerupea, iar trăsăturile unice ale acestei ființe binecuvântate, a cărei descriere este dincolo de puterea umană, aveau să pălească pentru totdeauna. Fie ca pacea și binecuvântările lui Allah să fie asupra sa și a familiei sale!

Trupul său neprihănit nu fusese încă îngropat. Ali (Pacea fie asupra sa!), împreună cu câțiva membri din neamul Bani Hașim și cu câțiva companioni erau ocupați cu spălarea trupului Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și cu punerea lui în giulgiu, pentru a-l pregăti de înmormântare; ei și numai ei erau total preocupați de marea nenorocire care se coborâse asupra musulmanilor și cu datoria urgentă pe care o aveau de îndeplinit. (Ibn Kathir: *al-Bidayah*, vol. V, p.260; al-Ya'qubi: *al-Tarikh*, vol. II, p. 94; Ahmad b. Hanbal: *al-Musnad*, vol. IV, p. 104; al-Tabari: *Tarikh*, vol. II, p. 451; Ibn al-

Athir: *Usud al-Ghabah*, vol. I, p.34; Ibn 'Abd Rabbih: *al-'Iqd al-Farid*, vol. 111, p.61.)

Chiar în același timp, un grup de ajutoare (*ansar*) au convocat o întâlnire într-un cort cunoscut sub numele de Saqifah a lui Bani Sa'idah, pentru a rezolva problema succesiunii Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) conform propriilor lor dorințe. Umar a trimis imediat un mesaj lui Abu Bekir, care se afla în acel moment în casa Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), spunându-i să vină și să li se alăture imediat. Abu Bekir și-a dat seama de faptul că avea să se întâmple ceva foarte important, așa că a părăsit casa și s-a grăbit împreună cu Umar la locul de întâlnire unde se adunau ajutoarele (*ansar*), fiind însoțit pe drum de Abu 'Ubaydah b. al-Jarrah. (al-Tabari: *Tarikh*, vol. II, p. 456)

Ahmad Amin, un renumit scriitor sunnit egiptean, a cărui atitudine față de șiiți este negativă până la fanatism, scrie următoarele:

„Companionii Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) erau împărțiți în ceea ce privea problema succesiunii. Acesta era un semn al nevredniciei lor, că au început să se certe din cauza acestui lucru chiar înainte ca Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) să fie înmormântat. Numai Ali b. Abi Talib (Pacea fie asupra sa!) nu s-a purtat în acest mod, fiind în schimb preocupat de spălarea, așezarea în giulgiu și înmormântarea Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!). Cei mai remarcabili companionii unelteau cu toții pentru a obține succesiunea. Ei au părăsit trupul Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și nimeni nu a fost prezent la înmormântarea lui, în afară de Ali (Pacea fie asupra sa!) și de familia sa și nimeni altcineva nu și-a arătat niciun fel de respect pentru cel care i-a călăuzit și care i-a scos din întunericul ignoranței.

Ei nici măcar nu au așteptat ca să aibă loc înmormântarea, începând să se certe înainte de aceasta, cu privire la moștenirea sa.” (*Yawm al-Islam*, citat în al-Amini: *A'yan al-Și'ah*, traducerea în limba persană, vol. 1, p.262.)

Diferite grupări își promovau argumentele lor la Saqifah. Ajutoarele (*ansar*) pretindeau că ei sunt foarte privilegiați pentru că au acceptat islamul înaintea altora și pentru că s-au bucurat de respectul Trimisului lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și pentru că luptaseră din greu pentru cauza islamului. Ei susțineau că acest lucru îi îndreptățește pe ei să preia funcția de conducere. Ei au sugerat ca frâiele puterii să-i fie încredințate lui Sa'd b. 'Ubadah și l-au adus pe acesta la Saqifah, deși era bolnav.

În mod asemănător, imigranții (*muhajirin*) susțineau că ei erau cei mai în măsură să preia conducerea, datorită faptului că ei erau din același oraș cu Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și renunțaseră la tot de dragul islamului și al Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!).

Logica ambelor grupări provenea în primul rând dintr-un spirit tribal, pentru că ei erau hotărâți să obțină monopolul puterii pentru ei înșiși, excluzându-i pe adversarii lor și judecând că aceștia meritau mai puțin. (al-Tabari: *Tarikh*, vol. V, p.31; Ibn al-Athir: *al-Kamil*, vol. III, p. 3)

Discuțiile au continuat și s-au transformat într-o dispută aprigă. Gruparea condusă de Umar sprijinea pretențiile lui Abu Bekir, îndemnând pe toată lumea să-i jure lui credință și amenințându-i pe toți cei care i se opuneau lui.

Apoi s-a ridicat Abu Bekir și a început să prezinte virtuțile celor care emigraseră (*muhajirun*) și serviciile pe care le-au adus aceștia islamului:

„Cei care au emigrat au fost primii care au îmbrățișat islamul. În ciuda împrejurărilor grele, ei au perseverat și au refuzat să părăsească monoteismul în pofida presiunilor exercitate asupra lor de către politeiști. În mod firesc, nu trebuie să uităm că voi, ajutoarelor (*ansar*), ați adus de asemenea un mare serviciu islamului, iar după companioni, voi aveți întâietate asupra tuturor celorlalți.” Apoi el a adăugat: „Noi trebuie să fim cei care vor conduce (*umara*'), iar voi, reprezentanții noștri (*wuzara*').”

Apoi s-a ridicat Hubab b. al-Mundhir și a spus: „O, cei care sunteți *Ansar* (ajutoare), voi trebuie să acaparați frâiele puterii atât de puternic, ca nimeni să nu îndrăznească să vi se opună. Dacă permiteți neînțelegerile dintre voi, veți fi învinși, iar rezultatul va fi că noi vom alege un lider pentru noi înșine, iar ei își vor alege și ei un lider al lor.”

La aceasta, Umar a răspuns: „Nu vor putea exista niciodată doi conducători într-un regat. Jur pe Dumnezeu că arabii nu vor fi de acord niciodată ca să fie conduși de voi, pentru că Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) lor nu era unul dintre voi. Argumentul nostru este puternic și clar: noi suntem companionii Trimisului lui Dumnezeu (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!), așadar cine ni se va putea împotrivi nouă, în afară de cei care aleg calea greșită, sau care doresc să se arunce în vârtoarea pierzării?”

Hubab b. al-Mundhir s-a ridicat din nou și a spus: „Nu dați atenție vorbelor acestui om. Ei vor să uzurpe drepturile voastre și să vă respingă cererile. Luați frâiele puterii în mâinile voastre și izgoniți-i pe cei care vi se opun, pentru că voi sunteți cei mai îndreptățiți să conduceți. Dacă cineva se opune propunerii mele, îi voi tăvăli nasul în pământ cu sabia mea.” După aceea Umar a început să se încaiere cu el și l-a lovit cu putere cu piciorul în stomac.” (Ibn Abi '1-Hadid: *Șarh*, vol. VI, p. 391)

Başir b. Sa'd, vărul lui Sa'd b. 'Ubadah, s-a ridicat în sprijinul celor spuse de Umar. Adresându-se ajutoarelor, el a afirmat: „Este adevărat că reputația noastră în ceea ce privește lupta pe calea lui Dumnezeu și răspândirea islamului este superioară. Cu toate acestea, noi nu am avut niciodată alt scop, în afară de a fi pe placul lui Dumnezeu și al Trimisului Său (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și de aceea nu este potrivit să ne lăudăm că am avea întâietate asupra altora, întrucât scopul nostru nu este unul lumesc. Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) a fost din tribul Qurayș și de aceea, este potrivit ca și moștenitorii săi să fie din acest trib. Temeți-vă de Dumnezeu și nu vă opuneți lor și nu vă certați cu ei.”

După o altă serie de discuții și controverse, Abu Bekir li s-a adresat oamenilor în felul următor:

„Să evităm disputele și lipsa de unitate! Eu nu doresc decât binele și bunăstarea voastră. Cel mai bine este să depuneți jurământul de credință față de Umar, sau față de Abu Ubaydah.”

Umar s-a opus totuși acestui lucru, spunând: „Tu ești mai vrednic să conduci decât oricare dintre noi, pentru că tu l-ai urmat pe Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) înaintea noastră a tuturor. Pe lângă aceasta, resursele tale financiare sunt mai mari decât ale celorlalți dintre noi. Tu ai fost alături de Profet (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) în peștera Thawr și tu ai condus rugăciunile în locul său. Date fiind toate acestea, cine ar putea crede despre el însuși că este mai potrivit decât tine pentru a ne conduce?”

În ceea ce-l privește pe Abd al-Rahman b. Awf, acesta s-a exprimat în felul următor: „O, *Ansar* (ajutoare), voi aveți într-adevăr multe virtuți și calități, pe care nimeni nu le poate tăgădui. Trebuie totuși să admitem că nu există nimeni între voi care să se compare cu Abu Bekir, cu Umar și cu Ali.”

Mundhir b. al-Arqam i-a sprijinit punctul său de vedere: „Nimeni nu poate nega virtuțile celor trei și există printre ei cineva împotriva căruia nu se va opune nimeni, dacă acesta își va asuma funcția de conducere a comunității musulmane.” Prin cele spuse, el se referea la Ali b. Abi Talib (Pacea fie asupra sa!), iar un grup de ajutoare (*ansar*) au început prin urmare să exclame la unison: „Noi îi vom da jurământul nostru de credință (*bay'ah*) numai lui Ali (Pacea fie asupra sa!).” (al-Ya'qubi: *al-Tarikh*, vol. II, p. 103; al-Tabari: *Tarikh*, vol. III, p. 108)

Umar evocă faptul că acest strigăt l-a făcut să se teamă de răbufnirea unei disensiuni serioase. „Prin urmare, i-am spus lui Abu Bekir să-mi dea mâna ca să-mi depun jurământul de credință față de el.” (Ibn Hişam: *al-Sirah*, vol. IV, p.336; Ibn Kathir: *al-Bidayah*, vol. V, p.246) Abu Bekr și-a întins mâna fără întârziere. Mai întâi a venit Başir b. Sa'd și i-a luat mâna în semn de credință față de el, fiind urmat de Umar. Apoi și ceilalți s-au grăbit să vină pentru a-i jura credință lui Abu Bekir. (Ibn Qutaybah: *al-Imamah wa al-Siyasah*, vol. II, p. 9) În timpul acesta a izbucnit o ceartă între Umar și Sa'd b. 'Ubadah, în urma căreia Abu Bekir a găsit de cuviință să-i recomande lui Umar să se calmeze. Sa'd le-a spus prietenilor să-l duca de acolo, așa că aceștia l-au dus acasă, purtându-l pe umerii lor. (al-Tabari: *Tarikh*, vol. II, p. 455-59)

Mulțimea care-i jurase credință lui Abu Bekr l-a însoțit pe acesta la moschee, pentru ca și alții să-și poată depune jurământul de credință față de el. Ali (Pacea fie asupra sa!) și Abbas erau încă preocupați cu spălarea trupului Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) când au auzit strigătele *Allahu akbar* venind de la moschee. Ali (Pacea fie asupra sa!) a întrebat: „Ce este acest vacarm?” Abbas i-a răspuns: „Ceva cu totul fără precedent”, iar apoi a adăugat, privindu-l pe Ali (Pacea fie asupra sa!): „Nu ți-am spus eu că asta se va întâmpla?” (Ibn Abi 'l-Hadid: *Şarh*, vol. I, p. 133; Ibn Abd Rabbih: *al-'Iqd al-Farid*, vol. III, p. 63)

Abu Bekr s-a urcat la amvonul Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și a continuat să primească jurământul de credință din partea oamenilor, până la căderea nopții, fără să acorde nicio atenție sarcinii de a pregăti trupul Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) pentru înmormântare. Acest lucru a continuat și în ziua următoare și numai după ziua de marți, la o zi după moartea Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) și după depunerea jurământului față de Abu Bekr, oamenii au mers la casa Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) pentru a efectua rugăciunile funerare. (Ibn Hişam: *al-Sirah*, vol. IV, p. 343; al-Muhibb al-Tabari: *Riyad al-Nadira*, Vol. I, p. 164) „Nici Abu Bekr, nici Umar nu au participat la înmormântarea Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!).” (al-Muttaqi al-Hindi: *Kanz al-'Ummal*, vol. III, p. 140)

Zubayr b. Bakkar scrie: „După ce a luat sfârșit depunerea jurământului de credință față de Abu Bekr, un număr mare de ajutoare (*ansar*) au regretat ceea ce făcuseră și au început să se învinuiască unul pe celălalt și să amintească drepturile lui Ali (Pacea fie asupra sa!).” (Ibn Bakkar: *al-Muwaffaqiyat*, p. 583)

Renumitul istoric al-Mas'udi scrie că: „După evenimentele de la Saqifah, Ali (Pacea fie asupra sa!) i-a spus lui Abu Bekr: „Tu mi-ai încălcat drepturile, ai refuzat să te consulți cu mine și ai ignorat afirmațiile mele.” Singurul răspuns al lui Abu Bekr a fost: „Da, dar mi-a fost teamă de haos și de dezordine.” (al-Mas'udi: *Muruj al-Dhahab*, vol. I, p. 441; Ibn Qutaybah: *al-Imamah wa al-Siyasah*, vol. I, p. 12-14)

La reuniunea care a avut loc la Saqifah NU au participat personalități proeminente, ca Ali (Pacea fie asupra sa!), Abu Dharr, Miqdad, Salman, Talhah, al-Zubayr, Ubayy b. Ka'b și Hudhayfah,

iar numai trei dintre cei care emigraseră (*muhajirun*) au fost prezenți.

Nu ar fi trebuit oare să fie invitați toți musulmanii de seamă pentru ca să-și exprime părerile în legătură cu ceea ce trebuia făcut? A fost oare de ajuns o întrunire făcută în grabă și în neorânduială, la care participaseră numai trei dintre cei care emigraseră (*muhajirun*), pentru a decide asupra unei probleme de care depindea destinul islamului? Oare gravitatea acestui subiect nu necesita ca să fie dezbătut de o adunare a celor mai de seamă musulmani, pentru a se ajunge la o decizie finală în conformitate cu părerile lor, care trebuiau exprimate liber?

Ce drept au avut cei care s-au considerat îndreptățiți să ia o decizie, de a-i lipsi pe alții de aceeași oportunitate și de a nu-i lua în considerare deloc? Dacă un anumit grup, care menționează opinia publică drept justificare, alege un lider, sau un conducător pentru societatea lor, dar face acest lucru ignorând acele persoane respectate și înțelepte, oare alegerea lor reflectă dorința poporului? Când Sa'd b. 'Ubadah a refuzat să depună jurământul de credință, oare a fost necesar ca să se emită un ordin de execuție al acestuia? (al-Ya'qubi: *al-Tarikh*, vol. II, p. 124; al-Tabari: *Tarikh*, vol. IV, p.843)

Istoricii consemnează că atunci când unele persoane din neamul Bani Hașim, cât și dintre cei care au emigrat (*muhajirun*) și dintre ajutoare (*ansar*), au refuzat să depună jurământul de credință față de Abu Bekr, ele s-au adăpostit în casa Fatimei (Pacea fie asupra sa!) cu scopul de a-i jura credință lui Ali (Pacea fie asupra sa!). (Abu al-Fida: *al-Tarikh*, vol. I, p. 156; al-Diyar Bakri: *Tarikh al-Khamis*, vol. I, p. 188; Ibn Abd Rabbih: *al-'Iqd al-Farid*, vol. III, p. 63; al-Muhibb al-Tabari: *Riyad al-Nadira*, vol. I, p. 167. Ibn Abi'l-Hadid: *Șarh*, vol. I, p. 130-34) Un grup de oameni a atacat apoi casa și au intrat chiar în ea pentru a-i împrăștia pe disidenți și pe cât posibil, de a-i constrânge să-i jure credință lui Abu Bekr. (al-Ya'qubi: *al-*

Tarikh, vol. II, p. 105; al-Tabari: *Tarikh*, vol. II, p. 443-46; al-Muhibb al-Tabari: *Riyad al-Nadira*, p. 167. al-Diyar Bakri: *Tarikh al-Khamis*, vol. I, p. 188; al-Muttaqi al-Hindi: *Kanz al-'Ummal*, vol. III, p. 128; Ibn Abi'l-Hadid: *Sharh*, vol. I, p. 122, 132-34.)

Alegerea lui Abu Bekr a fost atât de neașteptată, de grăbită și de neglijentă, încât Umar a remarcat mai târziu: „Faptul că Abu Bekr a devenit lider a reprezentat un accident. Nu au avut loc consultări, sau schimburi de păreri. Dacă în viitor cineva vă va chema să faceți același lucru din nou, să-l ucideți.” (Ibn Hişam: *al-Sirah*, vol. IV, p.308)

Pe lângă aceasta, faptul că primul calif și-a ales el însuși succesorul demonstrează că afirmația cum că guvernul consultativ a luat ființă după moartea Profetului (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) este complet lipsită de baza. Profetul (Pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa și a familiei sale curate!) nu a emis nicio directivă pentru constituirea vreunui astfel de guvern. Dacă ar fi făcut acest lucru, diferitele grupuri de oameni nu i-ar fi propus primului calif ca să-și desemneze el însuși succesorul pentru a preveni haosul și anarhia care ar fi înghițit societatea musulmană din cauza lipsei unui lider. (Ibn Qutaybah: *al-Imamah wa al-Siyasah*, p. 19)